

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

Gene inseratom:
Enostopna petina vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm višine
po Din. 2.—, poslani itd.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
vrednejši in dneva po praz-
niku ob 3. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 348 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praška in dunajska 24.797.

Želja po diktaturi.

Izid zadnjih volitev je spravil demokratsko stranko v silno zadrego. S svojimi 50 poslanci so prišli v »tesnace« in iz svoje esnobe si ne vedo pota ne naprej ne nazaj, najmanj pa redno parlamentarno pot do vlade, ki je glavni cilj vseh demokratskih želja.

Ko je dobil Nikola Pašić kot predstavnik in vodja najmočnejše parlamentarne stranke mandat za sestavo nove vlade, se je moral ozreti po zaveznikih, ker tudi radikalna stranka sama nima potrebne parlamentarne večine. Obrnil se je torej tudi na demokrate. Toda ti, mesto da bi bili zadovoljni, da jih sploh še kdo upošteva, so postavili take zahteve, kakor da bi oni imeli nad 100 poslancev in ne radikali! Glavna njihova zahteva pa je, da dobe v svoje roke ministristvo notranjih zadev, kar pomeni, da hočejo dobiti v svoje roke vso državno upravo.

Zakaj? Edini odgovor, ki je mogoč, se glasi: Ker mislijo, da bi mogli s pomočjo gladne moči zmagati pri prihodnjih volitvah!

S svojo zahtevo po listnici ministristva notranjih zadev so se demokrate razgalili pred vsem svetom kot skrajni reakcionarci. Njim kot pristnim demokratom ni prav nič ežeče na državi, še manj na dobri državni pravi, ampak glavno jim je njihova strankarska moč, ki je pa ne upajo več doseči pri slobodnih volitvah, ampak samo s nasiljem od zgoraj po slavnih vzgledih grofov Tisze in Khuena, po vzgledih, nad katerimi se je nekdanj zgražala vsa civilizirana Evropa. Ne volivne grogljice, spuščene iz roke tja, kamor ljudstvo hoče — to ni za demokrate, ampak volivna kroglica, spuščena tja, kamor zapovesta »kundake« in »batina« — to je vzor demokratizma jugoslovanskih demokratov. Glavno je oblika, da se sploh voli, toda kako in v kakšnih okoliščinah naj ljudje volijo, ali svobodno ali pod pritiskom vladne in vojaške moči, to pa ni vseeno za demokrate. Oni nečejo pritisk, ker vedo, da jih ljudstvo ne nara.

V normalnih razmerah in v civiliziranih državah je navada, da stranka, ki je dobila pri volitvah nezaupnico, ali likvidirano, ali gre pa v opozicijo in dela med ljudstvom dalje, dokler si ne pripori ljudskega zaupanja. Za jugoslovanske demokrate ta princip ne velja. V opozicijo, oni demokrate? Med ljudstvom delati, oni, demokrate? To je težavno, dolgotrajno in naporno delo. Tako delo demokratom ne diši. Zato so našli že zdavnaj drugo pot, da se temu delu izognejo: Najprej so same sebe, kar tako na lepem, proglasili za »sol Jugoslavije«; ko je »jugoslovanska sol« nekoliko zvođenela, so zopet proglasili same sebe, kar tako na lepem, za »državotvorne elemente«, vse druge pa za »prevarantke« in za »veležidajalce«, in danes zopet proglasajo same sebe, kar tako na lepem, za edine »čuvarje narodnega in državnega edinstva«. Kaj radikali, kaj zemljoradniki, kaj socialisti — ti so sicer tudi za centralizem, ampak pravi »čuvarji« so samo demokrate, to pa zato, da bi postali pri prihodnjih volitvah oni sami čuvarji volivnih škrinjic. Okoli teh se zdaj suče vsa demokratska politika, in če škrinjice ne dobe v svojo oblast z zaupanjem ljudstva, no, potem pa s silo. Zakaj so pa žandarji in armada in Sokoli?

Tako razumevajo demokrate demokracijo. Oni nočejo vlade ljudstva, ampak vlado vlade, demokratske seveda. Zanje ne velja, da pomenijo besede: demokracija — ljudstvo vlada, ampak zanje so »demos« žandarji in policaji in vojska. Kaj bo ljudstvo! To je neka trapasta iznajdba francoske revolucije, torej protje ž njim — če ne voli demokrate.

Iz takega mišljenja in duševnega razpoloženja se je rodila v »demokratskih« glavah jugoslovanskih demokratov želja po diktaturi, po vojaški diktaturi seveda, ki bi jo izvrševal general, vodil pa Pribičević. Zato širijo Pribičevićevi ljudje in njegovi listi, kar jih še ni zmrazilo po volitvah, dan za dnem neke tajinsvene vesti, združene seveda s prikritimi grožnjami, »da se pripravljajo v najbližjih dneh resni, velepomembni dogodki«. »da bi bilo najbolje, če

bi vlado prevzel general«, »da je država v nevarnosti« in kar je še podobnih strahov za ljudi, ki imajo v hlačah narejen še poseben žep za srce.

Demokratom povemo lahko že danes, da se njihove želje ne bodo uresničile. Mi bi jim sicer privoščili ministristvo notranjih zadev in še »generala« za nameček, in sicer zato, da bi enkrat za vselej doigrali svojo žalostno politično vlogo. Civilno in vojaško nasilje sta namreč poslednja dva aduta v demokratskih rokah, in če izigrajo še ta dva, je njihove igre konec, ker sta proti strnjeni in odločni volji ljudstva tudi ta dva aduta preslabotna. Taka igra bi bila sicer trenutno neprijetna, ampak obenem že vnaprej izgubljena.

Sploh pa: Kdo garantira Pribičeviću, da bodo generali, če pridejo enkrat na vla-

do, ravno njega poslušali? Tudi Napoleona je poklical na pomoč francoski konvent in Napoleon mu je zvesto služil — ampak ne dolgo! Naši generali morebiti res niso sami Napoleoni, ampak kakšnega Pribičevića bi pa le še kdo nekoliko napodil z njegovo »demokracijo« vred.

Na ta slučaj naj demokrate nikar ne pozabijo. Enkrat je že bila v Srbiji »črna roka«, ki je imela neke želje, podobne Napoleonovim, in kdo ve, če jih danes tudi še nima? Potem bo pa »Die ich rief, die Geister!«

Mi s svoje strani smo uverjeni, da do te nevarne igre ne bo prišlo. Ne nevarne za nas — za nami je ljudska volja — ampak za one, ki bi radi pošiljali nad ljudstvo lastne ljudske sinove, oblečene slučajno v vojaško obleko.

Davidovičev »bajagi-mandat« propadel.

SPLOŠNA VESELOST NAD DAVIDOVIČEVIM MANDATOM. — MINISTER Dr. KORUN. — V PONEDELJEK SE PRIČAKUJE LISTA HOMOGENE RADIKALSKE VLADE.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Že snoči smo povdarili vso neresnost Davidovičevega mandata. Na račun tega mandata so se ljudje danes dovolj nasmejali. Tudi sam Davidovič že uvideva svoj žalostni položaj in bi rad rešil tisto neznatno popularnost, ki jo še uživa. Odkrito izjavlja: »Ali prosim Vas, gospodje, kaj sem pa hotel napraviti, kakor sprejeti ta bajagi-mandat (navidezen mandat). Če ga ne bi sprejel, bi se kralj lahko smatral razžaljenega.« Seveda take izjave še povečujejo smešnost Davidoviča in demokratov. Demokrati so potom Davidoviča hoteli izigrati vse svoje karte in se pririniti do moči. In glej, Davidovič je res izigral vse karte, v roki pa mu je ostal »Črni Peter«. Ker z demokrate nihče več neče nadaljevati igre, bo »Črni Peter« pač v njihovih rokah tudi ostal. Neki gotov uspeh pa je Davidovič dosegel. Odkril je namreč v parlamentu neko stranko, za katero bi se sicer sploh nihče ne zmenil, če ne bi bilo Davidoviča. To sta dva socialpatriota in bivši poslanec ter vodja ne ve se katere socialistične stranke dr. Milan Korun, ki biva v Belgradu in se trudi zlesti v vlado na Zupaničovo mesto, češ, če je Zupanič lahko postal minister brez mandata, zakaj ne bi postal minister za Slovenijo dr. Korun — brez mandata? S to »veliko« skupino je stopil Ljuba Davidovič danes popoldne v stik. Po daljši razpravi o razdelitvi ministrijskih portfeljev so se sporazumeli. In ker je sporazum z zemljoradniki bil v principu dosežen že prej, je jasno, da je koalicija gotova stvar. To je največja pa tudi edina senzacija današnjega dneva.

Sedaj demokrate računajo tako-le: Kakor pravijo eni, bo Davidovič jutri ali po jutrišnjem svoj mandat vrnil in predlagal kroni, da mu poveri mandat za sestavo volivne vlade. Ker pa g. Davidovič nima navade ozirati se na število poslancev, s katerim razpolaga njegova »koalicija«, je jasno, kakšen odgovor bo od kralja dobil in na tem odgovoru se demokratom lahko že danes častita.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Dogodki današnjega dne so se razvijali takole: Ob 10. dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Po Pašičevem poročilu je ministrijski svet ponovno sklenil, da so vsaka pogajanja z demokrate nemogoča, zlasti vsled novo nastalega političnega

položaja. Vse delo mora biti usmerjeno v pravcu ostvaritve homogene radikalne vlade. Med sejo je prišel v dvorano g. Ljuba Davidovič in zahteval od g. Nikole Pašića, da mu pove pogoje, pod katerimi bi bili radikali pripravljeni sodelovati v njegovi vladi. Pašić je vsak razgovor o takih stvareh kratkoma odklonil. Nato se je Davidovič vrnil v demokratski klub, ki je ta čas imel svojo sejo. Demokratski klub je sklenil, naj gre Ljuba Davidovič na dvor, da izve kraljeve želje. Obenem so sklenili, naj Davidovič vrne kralju mandat, ako bi kralj to želel. V deset minut trajajoči avdienci je kralju povedal, da je nemogoče sestaviti koalicijsko vlado, ker radikali nečejo. Ponujane vrnitve mandata kralj ni sprejel, ampak je Davidoviča povabil k sebi za jutri zvečer, ko se vrne iz Topole. Davidovič je nato ponovno odšel v demokratski klub, kjer je poročal o svojih »uspehih«. Nič boljše ni opravil Davidovič v zemljoradniškem klubu, kjer mu je predsednik kluba Vojislav Lazić izročil iste pogoje zemljoradnikov za vstop v vlado, kakor jih je bil predložil pred nekaj dnevi Pašiću.

Belgrad, 28. (Izv.) Radikalni klub je tudi danes temeljito razmotrival novo nastali položaj. Splošno se je opazilo, da radikalni poslanci nastopajo vedno odločneje in bojeviteje proti intrigantski politiki demokratov. To je vaš dopisnik ugotovil iz razgovorov z mnogimi poslanci radikalnega kluba, ki so mu zatrjevali, da bo radikalni klub že v ponedeljek dopoldne na svoji seji sprejel listo homogene vlade. Kar se tiče teh izjav, se lahko reče, da niso brez vsake podlage in da bo res že v ponedeljek sestavljena lista homogene radikalne vlade. Vodstvo radikalne stranke je vsled tega že pozvalo vse svoje poslance za ponedeljek na sejo, ker bo radikalni klub tega dne spregovoril svojo odločilno besedo.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Radikali so pozvali te dni v Belgrad vse uglednejše člane svoje stranke, da tudi oni povedo svoje mnenje o sedanjem političnem položaju. Kakor je izvedel vaš dopisnik, se izražajo vsi odlični radikali proti vsaki zvezi z demokrate, pa najsi bo pod kakršnimikoli pogoji. Iz Slovenije sta bila poklicana dr. Ažman in trgovec Franke.

Kralj odpotoval v Topolo.

ODPOR PROTI PRIBIČEVIČEVI ORJUNI. — NOTRANJI MINISTER PROTI DEMOKRATSKIM PLAČANECM.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Ker je kralj danes odpotoval v Topolo, ni bilo pomembnih dogodkov. Po uradnem obvestilu je kralj odpotoval v Topolo pregledovat popravila na cerkvi, ki je bila med vojno zelo poškodovana. V političnih krogih pa prevladuje prepričanje, da je kralj odpotoval zato, ker noče videti jutrišnjih manifestacij Orjune. Jasno je, da so te manifestacije naročene od demokratov, da bi uplivalo na kralja, da se odloči za srbsko fronto. Odhod kralja je med Orjuno in demokrate vo-

vzročil presenečenje, ker jim je sedaj jasno, da so se vsi njihovi poskusi izjalovili.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Na seji ministrskega sveta je notranji minister Vujičić poročal o jutrišnjem shodu Orjune v Belgradu. Kakor znano, so Orjunci zadnji čas odkrito grozili poslancem Jugoslovanskega kluba in Jugoslovanske muslimanske organizacije, da jih bodo postrelili. Zato je ministristvo notranjih zadev po nalogu ministrskega sveta ukrenilo vse potrebno, da ne pride do izgrediv. Minister

notranjih zadev je pripravljen, da z vso odločnostjo nastopi proti demokratskim plačancem.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Z ozirom na jutrišnje demonstracije Orjune je značilen oklic srbskih četnikov, s katerim pozivajo svoje člane, da nihče ne sodeluje na shodu Orjune, ker Orjuna nima nič skupnega z narodno idejo.

URADNO POROČILO O VOLITVAH V BOLGARIJI.

Belgrad, 28. aprila. (Izv.) Tukajšnje blogarsko poslanstvo je izdalo poročilo, po katerem je izid volitev v Bolgariji sledeč: narodni zemljoradniški savez 212 poslancev, komunisti 17, opozicija 15, socialisti 1 poslanca, skupaj 245 poslancev. Dalje pravi: Zaupanje, katero je ljudstvo izreklo zemljoradniški vladi, ji bo dalo moč, da nadaljuje svojo miroljubno politiko in da izpelje v državi reforme, ki so potrebne, da se popravijo vse nesreče, ki so zadele Bolgarijo tekom zadnjih 10 let.

Francosko-nemški spor.

Pariz, 28. aprila. (Izv.) Agence Havas javlja: V političnih in uradnih krogih vlada popolna nejasnost o svotah, ki bi jih Nemčija ponudila Franciji kot reparacijsko plačilo. Sodijo pa, da bi bilo bolje, da Nemčija sploh nobenega predloga ne stavi, ako ne misli ponuditi več, kakor je ponudila v zadnjem Bergmanovem predlogu.

Pariz, 28. aprila. (Izv.) »Temps« je pooblaščen izjaviti, da francoska vlada ne bo upoštevala nobene nemške reparacijske ponudbe, dokler Nemčija vztraja pri svojem pasivnem odporu.

London, 28. aprila. (Izv.) »Manchester Guardian« poroča, da je nemška vlada naročila nemškemu poslaniku v Londonu, naj se informira uradno glede nekaterih točk Curzonovega govora.

Koblentz, 28. aprila. (Izv.) Francozi so proglasili nad občinami Wiringen, Lay in Güls obsedeno stanje zaradi napadov na železniške vlake.

Berlin, 28. aprila. (Izv.) Mednarodna komisija za Porenje je sklenila, dovoliti promet med zasedenim in nezasedenim delom Nemčije samo na podlagi posebnih izkaznic in potnih dovoljenj.

Odprava ministristva za delo v Italiji.

Rim, 28. aprila. Včeraj je imel ministrijski svet sejo, na kateri je podal Mussolini kratko poročilo o zunanjih politiki, nato pa prešel na svoje odloke v vprašanju poplarskih članov vlade. Ministrijski svet je te odloke odobril. Nato je Mussolini predlagal, da se ministristvo za delo ukine, češ da se svoj čas itak ustanovilo bolj iz političnih razlogov, kakor iz resnične potrebe. Ministrijski svet je predlog sprejel.

Rim, 27. aprila. Danes dopoldne je odstopivši minister za delo Cavazzoni izročil posle svojega ministristva podtajniku Acerbu. Acerbo je izrekel Cavazzoniju v imenu ministrskega predsednika toplo zahvalo za njegovo vestno in lojalno delo.

Rim, 28. aprila. (Izv.) Mussolini je danes v ministrijskem svetu govoril o vnanji politiki Italije zlasti z ozirom na neverjetnost nove nemške reparacijske ponudbe. — Poštni minister je poročal o akciji, da se naprosi Društvo narodov za ureditev mednarodnega radiotelegrafskega prometa. Ministrijski svet je dalje odobril prelog, da se ministristvo za socialno politiko ukine in njegove agende preneso na trgovsko ministristvo.

češko-mažarski konflikt.

Sestanek mešane komisije.

Praga, 28. aprila. (Izv.) Včeraj je češkoslovaška komisija odpotovala v Košice, da se v nedeljo opoldne pri Hyme sestane z mažarsko komisijo. Tudi mažarska vlada je že imenovala člane svoje komisije.

Budimpešta, 28. aprila. (Izv.) Mažarska vlada je poslala obmejnim oblastem

brzojavno okrožnico z navodilom, da brez nadaljnjega propuščajo vse vlake iz Češko-slovaške in ne zadržujejo nikogar, ki ima pravilni potni list.

Praga, 28. aprila. (Izv.) Uradna preiskava je dognala, da sta dva češka žandarja stala na straži na češkem ozemlju in sicer ravno nasproti nekemu gozdličku, odkoder so navadno prihajali tihotapci na češko ozemlje. Iz gozda pa so nenadoma padli strelji in in ko sta se češka žandarja približala gozdu, sta videla da sta iz gozda pobegnili dva mažarska vojaka.

POVRATEK DR. SVEHLE V PRAGO.

Praga, 28. aprila. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Svehla se je včeraj dopoldne vrnil iz Solnograda, kjer se je več tednov zdravil, v Prago.

AVSTRIJSKO-ITALIJANSKA POGODBA.

Rim, 28. aprila. (Izv.) Danes ob 5. uri popoldne je bila podpisana avstrijsko-italijanska trgovska pogodba.

ANGLESKA PROTESTNA NOTA RUSIJI.

London, 28. aprila. (Izv.) »Daily News« poročajo, da je angleška vlada odposlala moskovski vladi noto, v kateri protestira proti nevednemu ravnanju z angleškimi državljani.

POTOVANJA V NEMČIJO.

Berlin, 28. aprila. (Izv.) V inozemstvu razširjene vesti, ki svara pred potovanjem v Nemčijo, češ da dela nemška vlada tujcem velike zapreke, se brez stvarne podlage. Nemška vlada se pač brani tujih nesolidnih lamentov, vedno pa bo podpirala potovanja v znanstvene svrhe, udeležnike raznih kongresov itd.

MAZARSKA ZBORNICA ODGOBENA.

Budimpešta, 28. aprila. (Izv.) Zbornica je sklenila odgovoriti seje do 23. maja. Ministrski predsednik Bethlen se je s sklepom strinjal.

KONEC SOVRAZNOSTI NA IRSKEM.

Dublin, 28. aprila. (Izv.) Glavni stan irskih ustašev je danes proglasil obustavo sovražnosti.

BOLEZEN BONAR LAW.

London, 28. aprila. (Izv.) S privoljenjem kralja bo Bonar Law na nasvet zdravnikov nastopil kratko potovanje po morju. O Binkošti se bo zopet vrnil. Zdravniki upajo, da bo zopet dobil glas.

STAMBOLJSKI O NOVM PARLAMENTU. SPREMEMBA USTAVE.

Sofija, 28. aprila. (Izv.) V razgovoru z neki časnikarjem je Stamboljski izjavil sledeče: Na sobranje, ki bo sklicano na 21. maja, se bo moralo najprej baviti s proračunom, nato s komunizmom ter s sporazumom, ki je sklenjen med vlado in medzavezniško reparacijsko komisijo. Stamboljski je izjavil, da upa, da bo letos prišlo do nove ustave, ki bo odgovarjala novim razmeram. Kraljevo dovoljenje za spremembo ustave je že dobil. Končno je Stamboljski dementiral vesti, da misli iti v Lausanne.

NOV NEMSKI PARNIK.

Hamburg, 28. aprila. (Izv.) V navzočnosti zastopnikov uradov, industrije in velikega števila meščanstva so danes spustili v morje parnik »Deutschland«, last Hamburg-Amerika paroplovne druž-

be, ki bo vozil med Hamburgom in New Yorkom. Parnik ima 22.000 ton in je opremljen z najmodernejšimi tehničnimi sredstvi in z vsem komfortom.

Iz zunanje politike.

* **Gospodarskopolični program sovjetov.** Na pravkar minulem XII. kongresu boljševiške stranke je Zinovjev glede tega vprašanja izjavil: Kar se tiče zunanje trgovine, bo Rusija obdržala vladni monopol, naj si bo ta marsikomu še tako neljubo. Trgovina se razvija in bo Rusija v 2—3 letih imela aktivno bilanco. V sredini lanskega leta je že bil ruski izvoz enak samo dvema odstotkoma uvoza. Zato pa je v letošnjem januarju izvoz enak 60 odstotkom uvoza. Rusija ne uvaža več živil kakor prej, nego samo tehnično orodje. Tujci so dosedaj prosili za 460 koncesij. Sklenilo se je 26 pogodb skupaj na 30 milijonov zlatih rubljev s 15 milijoni kredita. To ni dosti, toda je prvi korak. Kar se tiče vojne, se Rusija neče vmešavati v prelivanje krvi po Evropi. Njen cilj je postaviti državni kapitalizem in zediniti delavca s kmetom. Industrija, posebno električna in rudarska ter poljedelstvo napredujejo. Jeseni je posejano za 17 odstotkov več nego lani in se pričakuje tri in pol milijarde purdov letine. Rusija potrebuje pravično davčno politiko, katero bi z izvozom regulirala cene žita in olajšala stališče kmetu. Intelektualci, delavci, kmetje naj delujejo in podpirajo sovjetsko vlado.

ad običajni svet.

* **Predsednik Harding** je 24. t. m. izjavil, da so Zedinjene države enkrat za vselej zavrgle misel, da bi bile v Društvu narodov zastopane. Amerika očividno ne smatra te korporacije za nepristranski forum, za katerega bi se mogle angažirati.

* **Kaj je fašizem?** Na to odgovarja »Giornale di Roma«. Med drugim pravi, da je fašizem »povratak k rimski ideji države in veri v Kristusa (!!), nadalje »neomajna vera v visoko poslanstvo Italije, ki ima prvenstvo v svetu«, končno »vera, da je Italija cvet, luč in duša sveta«.

* **Revizija ustave v Bolgariji.** Kakor znano, je pri pravkar minulih volitvah v sobranje sijajno zmagala kmetška stranka g. Stamboljskega. Stranka bo zdaj revidirala ustavo Bolgarije. Monarhija se za enkrat ne odpravi, pač pa se izpremeni § 17 ustave v tem smislu, da se kralj ne more pogajati z nobeno zunanjo državo brez odobrenja sobranja. Nadalje se uvede ljudski referendum, delovna dolžnost in ljudsko sodstvo.

* **Glede državnega šolskega zakona** se je dosegel v nemškem državnem zboru med člani večinskih strank kompromis, tako da je upati, da se zakon kmalu definitivno sprejme. Zakon določa tri šolske tipe in sicer: 1. državno šolo z obligatnim verskonravstvenim podukom, 2. versko šolo in 3. posvetno šolo, vse po želji staršev. Ta zakon bo najmodernejši šolski zakon, kar jih dozdaj obstoja.

* **Nemčija in Francija** se, kakor je iz današnjih poročil razvidno, ne bosta še tako hitro poravnali. Anglija se sicer v smislu Curzonovih izjav očividno zelo prizadeva, da oba nasprotnika pripravi, da drug drugemu odneha, toda tako Nemčija kakor Francija sta še vedno zelo daleč druga od druge. Nemčija ne misli na večjo

reparacijsko vsoto kakor 40 milijard in stavlja za neobhodni pogoj vsakega sporazuma, da Francija Poruhrje akoj izprazni, medtem ko Poincaré vztraja na tem, da mora Nemčija veliko več plačati in da se bo Poruhrje izpraznjevalo samo stopnjama in sicer glede na to, kako bo Nemčija izpolnjevala svoje reparacijske obveznosti.

* **Ponesrečeni reakcionarni politiki v Angliji.** Nekateri skrajno-konservativni in staro-liberalni elementi v Angliji intrigirajo proti kabinetu Bonar Lawa. Najprej so napadali njegovo politiko napram Franciji, oziroma Nemčiji, potem so razširjali vest, da je bolan in ne bo mogel dolgo voditi državnih poslov. V zadnjem času pa propagirajo misel, da se morajo vsi nacionalni elementi reda zediniti proti Delavski stranki, da pomeni nevarnost socialnega prevrata. Pa tudi ta načrt se je ponesrečil, ker tako zmerni konservativci kakor naprednejši liberalci (takozvana Independent Liberal Party) odklanjajo tako kombinacijo, ki bi pomenila razredni nedemokratski režim, kateri se protivi nacionalnim tradicijam Angležev, odklanjajočih razredne ekstreme pod krinko »nacionalnega edinstva«, naj pridejo od leve ali desne. Nacionalno edinstvo je le tam, kjer se zedinijo na skupno pozitivno delo vse večje stranke brez izjeme, ne izvzemši opozicijo, ki kljub svoji opoziciji stvarno sodeluje pri politični in gospodarski povzdigi države.

* **Volitve v španske kortese.** Te dni so se vršile volitve v špansko zbornico (cortes). Proklamirana je že izvolitev 147 poslancev. Španski volivni zakon za parlament določa namreč, da se oni poslanci, ki niso imeli nobenega protikandidata, takoj po izvolitvi proklamirajo; razglasitev ostalih (257) sledi prihodnjo nedeljo. Takojsnja izvolitev 147 poslancev brez protikandidata kaže, da se je ljudstvo napram parlamentarnim volitvam vedlo zelo indiferentno. Zdi se, da bo izvoljena vladna večina iz liberalne stranke pod vodstvom markiza Alhucéma. Žalostnega notranjepolitičnega položaja dežele te volitve niso razjasnile.

* **Na Španskem** je izvoljeno dozdaj v poslansko zbornico 85 vladnih liberalcev, 38 konservativcev, 4 republikanci, 1 socialist, 3 pristaši Maure in 12 članov manjših strank.

Politične vesti.

+ Članek g. Setona Watsona, ki ga je bil napisal za zagrebški »Obzor«, so objavili skoro vsi listi bodisi v celoti ali v izvlečku. V izvlečku ga je objavilo tudi »Jutro«, toda tako, da je izpuščilo vse, kar je napisal g. Watson o centralizmu. Mora že vedeti kajaj.

+ »Črni klugec«, kakor blagovolji »Jutro« nazivati naš list, je »lagal«, ker je poročal, da Pašić v t. o. r. e. k. še ni vrnil mandata in da takrat tudi Davidović mandata še ni dobil. Danes je splošno znano, v čem je ta »pomota« obstajala: Pašić je vrnil mandata šele v četrtek zvečer in Davidović je dobil svoj mandat v petek dopoldne. Kako je poročalo »Jutro«, to naj pa pogledajo oni, ki ga hero in naj ugotove, kdo je »črni klugec«.

+ **Makedonske razmere.** Kot kronisti beležimo po »Echo de Bulgarie« sledeče: Dne 15. aprila se je vršil v Sofiji shod bolgarskih emigrantov iz Makedonije. Shod se je sklical povodom krvavega dogodka

v selu Garvan v redoviškem okrogu v južni Srbiji. Kakor trdijo Bolgari, je 2. marca t. l. nek vojaški oddelek SHS prišel v vas, kjer so se vaščani pripravili, da vojake pospravijo. Nato je poveljnik oddelka vaščane vprašal, ali se v njihovem selu skrivajo kakšni bolgarski četaši. Ko so vaščani odgovorili, da ne, je častnik dal nanje a strojno puško streljati, valed česar je bilo 22 oseb ubitih. Pri tej priliki se je omenil tudi dogodek v vasi Brestu, kjer da je nek častnik iz vojaške kazenske ekspedicije, Hrvat, rešil 19 nedolžnih kmetov, katere so zvezali in postavili pred puškine cevi, s tem, da se je postavil pred nje in dejal, naj še njega ustrelje, ako mislijo smrtno obsodbo res izvršiti. Nato da je poveljnik eksekucijo opustil. — K temu dogodku, ki ga demokratski listi izrabljajo, klevetajo Hrvate, je pripomnil le, da je hrvatski častnik, ako so bili dotični kmetje nedolžni, storil le hvalevredno plemenito dejanje.

+ **Romunske vladne laži.** Romunski vladni reptili se zelo vznemirjajo zaradi avtonomističnega gibanja v Jugoslaviji. Zavzemajo se na vso moč za vidovdansko ustavo in režim »močne roke«, ki bi ga radi vpeljali demokrati. Hrvate in Slovence klevetajo kot sovražnike države in hujskajo Srbe nanje. Romunski šovinisti se namreč zelo boje močne in edine Jugoslavije ter zato podpirajo velesrbstvo. »Dimineatza«, ki je popolnoma v službi vlade, celó laže, da je jugoslovanska opozicija domjenjena z Bolgari in Madjari. Romunski reptili pišejo točno tako kakor velesrbski in demokratski listi v Jugoslaviji. Gliha vkup štriha.

Tržaško pismo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je imela v pondeljek, dne 23. aprila svoj 29. redni občni zbor. Prometa je bilo v poslovnem letu 14.680.000. Da je zaupanje ljudstva v ta zavod, ki je s poizigom »Narodnega Doma« po fašistih pretrpel velikanško škodo, ker ne vlada in ne zavarovalnice nočejo slišati nič o kakem plačilu zavarovalnice oziroma odškodnine, neomajno, kažejo hranilne vloge, ki so narasle na L. 7.837.638. Zavod gre posebno našim okoliščinskim kmetom na roko. Brezposelnost, pomanjkanje zaslužka in slaba letina hudo tepejo naše ljudi, ki so se bili za časa vojske oprostiti dolgov, sedaj pa zopet lezejo vanje. Rezervni zaklad je narastel na 558.655 lir.

Tržaški fašistovski poslanec Giunta se je dvobojeval v sredo v Rimu s Cesare Fornim, tudi fašistom. Obadva sta bila ranjena, vendar drugi močnejše kot prvi. Nista se spravila. Za vzrok dvoboju se ne zna. Ve se le toliko, da sta si Giunta in Forni, dasi igrata obadva zelo važno vlogo v fašizmu, zelo nasprotna in da je Giunta Forniju očital maločastne stvari.

Komunistična stranka je naslovila na svoje privržence proglas, s katerim jih poziva na proglas prvega majnika. Proglas pravi, da dobiva prvi maj ravno vsled dejanja vladne prepotence (praznovanje 21. aprila) na novo značaj revolucionarne proslave. Da se je uveljavil ta praznik se imamo zahvaliti samo žrtvam, ki so se zanj darovale in onim pionirjem našega gibanja, ki se niso ustrašili ne visile, ne izterjanja, ampak so hoteli, da se praznuje 1. maj. Izvršilni odbor je prepričan, da bodo delavske organizacije zvesto se držale obveznosti sproti napram proletarski internacionali in se bodo ta dan vzdržale dela, in

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. V Ljubljani 1923. Založba Jugoslovanske knjižarne. (Izšlo kot 6. zvezek Znanstvene knjižnice na 259 straneh.)

Najprej nekaj podatkov o zgodovini te knjige!

Pisatelj je bil prišel v februarju 1922 kot uradnik v Belgrad z zavestjo, da je nepoučenost, ki vlada med Srbi glede Slovencev in njihovega stališča do države, velika ovira ne samo za razvoj slovenskega naroda, ampak tudi za konsolidacijo celokupne države. Kajti slika, ki so jo morali dobiti Srbi na podlagi tendencioznih informacij nekaterih slovenskih »naprednih« zastopnikov o tistem delu slovenskega naroda, ki je bil organiziran v Slovenski ljudski stranki, je bila taka, da se je moral pošten Srb križati pred »antidržavnimi« elementi, ki se zbirajo v »klerikalni« stranki in škiliho v politiki proti Rimu ali proti »katoličkemu« Dunaju (N. B. s prajnimi cerkvami!). Zato pa si je mogel marsikdo misliti konsolidacijo države mogoče samo na podlagi strogega centralizma, kjer bo te centralne elemente krotil državni zvest Srb s pomočjo tistih faktorjev v Sloveniji, ki so se ponujali Srbom kot edino zanesljive državljane. Kakor da bi se bila Jugoslavija ustanočila radi tega, da bi slovenski »naprednjaki« s pomočjo Srbov mogli ubiti klerikalnega zmajal!

Tako pisanje in govorjenje seveda ni

škodovalo samo ugledu Slovenske ljudske stranke v Belgradu — da mu doma ni škodovalo, so pokazale volitve! — ampak je pomenilo istočasno nečuvno žaljenje slovenskega naroda sploh. Kajti narod, ki izreka skozi tako dolgo dobo vztrajno svoje zaupanje tako grdi in nemoralni, zraven pa nazadnjaški stranki, kot kakršno so slikali nekateri ljudje Slovensko ljudsko stranko v Belgradu, mora biti ali sam moralno gnul ali pa tako omejen in naiven, da ga lahko vsakdo vodi za nos.

Proti takemu počenjanju, ki nas je sramotilo kot narod pred brati, je bilo treba storiti nekaj uspešnega. Dati Srbom objektivno pisano sliko razmer v Sloveniji, da si lahko ustvarijo sami sodbo o željah in potrebah slovenskega naroda in o njegovi »protidržavnosti«.

Zato je pričel pisatelj omenjene knjige pisati v Protičevu »Radikal« vrsto člankov, kjer je uvažal Srbe sistematično v umevanje razmer v Sloveniji. In ti članki so tako rekoč naša knjiga »Slovenci« — v prvi izdaji! Kajti pisatelju se je godilo med delom nekako tako, kakor Prešernovemu pevecu: »Pot se mu še dalje kaže.« Čim bolj je študiral gradivo za informacijo Srbom o Slovencih, tem nujneje je uvidel potrebo, napisati delo, ki bi podalo vsestransko znanstveno utemeljeno sliko sedanjega položaja slovenskega naroda, delo, ki bi ne imelo samo trenutne žurnalistične vrednosti, ampak ki naj bi bilo »bilanca stoletnega našega truda in naporov« in ki bi ga morali dati v roke vsakemu, ki se hoče o nas poučiti. Tako je iz člankov v »Radikal«

nastala knjiga o Slovencih, ki bo morebiti zopet šla nazaj med Srbe tudi v srbskem prevodu, morebiti celo med Italijane v njihovem jeziku in med Nemce v nemščini itd.

Knjiga je po svoji vsebini nekaj komentar k znameniti — avtonomistični izjavi slovenskih kulturnih delavcev. Ko so se vršile 18. marca volitve, je bila knjiga po večini že stavljena — statistika o izidu volitev je bila naknadno dodana — vendar bi jo lahko imenovali tudi komentar k zadnjim volitvam. V tem oziru je značilno dejstvo, da je po volitvah prišel Protičev Radikal zopet objavljati ta »pisma iz Slovenije«, katerih publiciranje je bil za več mesecev prekinil.

In prav je bilo, da so Srbi neposredno po volitvah brali znova avtonomistično izjavo Slovencev, obenem z njihovo iskreno izjavo za Jugoslavijo:

»Široka politična avtonomija slovenskega naroda z lastno zakonodajno pravico — v mejah skupnih državnih okvirnih zakonov — je za Slovence tem naravnejša zahteva, ker so že po svojem značaju in svojih tradicijah izrazito demokratičen narod in so vzgojile njegove številne politične, kulturne in gospodarske organizacije, zlasti združništvo, v njem izredno veliko smisla in sposobnosti za samoupravo. Glede na to je seveda jasno, da odklanjajo takozvano vidovdansko ustavo, ki jim vsiljuje namesto zedinjene Slovenije dve oblasti, namesto enakopravnosti hegemonijo enega naroda, namesto avtonomije pa birokratski centralizem, za katerega nima sedanja Jugoslavija niti najprimitivnejših pogojev.

Kakor v političnem pogledu tako zahtevajo Slovenci popolno avtonomijo tudi v kulturnem pogledu. Kulturno so Slovenci samostojna individualnost z lastnim jezikom, z lastno književnostjo in umetnostjo, z lastno kulturno tradicijo, lastnimi kulturnimi institucijami in močno nacionalno zavestjo, zato morajo imeti v novi državi vse možnosti, da te atribute svoje narodne in kulturne individualnosti razvijejo do najvišje mere. (Str. 248.)

Potrebno je bilo, da se je tudi po teh volitvah naglasilo to, da je med Slovenci sploh nemogoče kakršnokoli protidržavno gibanje, ker bi to nikdar ne moglo imeti kakega realnega smotra. Svoje mesto in svojo bodočnost morejo torej gledati Slovenci vsaj v sedanjih okoliščinah samo v Jugoslaviji in nikjer drugje. To ve, čuti in priznava iskreno zadnji Slovenec brez razlike političnega ali svetovnega naziranja. (Str. 243.)

Če naj spregovorimo še kratko o drugi vsebini te lep in zanimive knjige, velja za njo: Wer vieles bringt, wird jedem etwas bringen. Vsak duševni delavec bo našel v njej poglavje, ki ga bo posebno zanimalo. Nekateri stroke so obdelane povsem izvirno (n. pr. zgodovina slikarstva in glasbe, kulturna organizacija itd.), drugod potrja pisatelj bolj rezultate dosedanjega raziskovanja. Obširen seznam strokovne literature omogoča bralcu, da se v posameznih strokah izobraža samostojno dalje.

Pri taki množini podatkov, ki jih mora kor je čisto naravno, nuditi taka knjiga, bo seveda tu in tam podrobna strokovna kri-

zahteva od svojih privržencev, da ne delajo 1. maja. — Vlada pa prepoveduje praznovanje 1. majnika in fašisti žugajo za posledicami tistim, ki bi hoteli ta dan delati. Ta dan se bo pokazalo, koliko je še moči v delavskih socialističnih in komunističnih organizacijah.

Primorske novice.

p Industrija v goriški okolici. Goriška okolica težko čaka na obnovo starih in zgradbo novih tovarn, saj jo brezposelnost vedno bolj tlači. In res se obeta nov razcvet industrije. Podgorsko papirnico bo novi lastnik Brunner znova zgradil, in sicer v mnogo večjem obsegu, kar se razvidi že iz tega, da bo dimnik nove tovarne visok 60 m. Temeljna dela so že v teku ter je sedaj zaposlenih pri teh delih 350 delavcev. Kakor poročajo »Gor. Straža«, se v Podgori gradi tudi velika tkalnica, v Stražicah pa predilnica, ki bosta obe skupaj zaposlovali 5000 delavcev. Potemtakem bi delavno ljudstvo goriške okolice lahko z velikimi upi zrla v bodočnost, ako ne bi bilo ene nevarnosti: konkurence iz stare Italije. Od tam prihajajo cele trume delavstva, ki se ponuja za najnižje meze. Zato je zelo verjetno, da bodo imeli naši ljudje nasproti njim težko stališče in da jim bodo ti italijanski delavci vedno jemali zaslužek izpred ust. Zato je želeli, da se slovensko kmetstvo prebivalstvo tesno oprime svoje zemlje in v zgradbi svojega eksistenco na zelenjadarstvu, sadjarstvu, vinogradništvu in živinoreji, ki bodo ob urejenih razmerah vendar-le še najboljše redili svojega moža.

p Razpust upravnega sveta bolniške blaginje v Gradiški. Dolgo časa je socialistična uprava bolniške blaginje v Gradiški kljubovala vsem fašistovskim nakanam in se znala kot edina obraniti razpusta. Sedaj je končno tudi njo zadela splošna usoda: oblast jo je razpustila in imenovala za polnomočnega komisarja de Finettija.

p Preganjanje slovenskih županov. Da se slepa fašistovska zagrizenost ni še prav nič unesla, nam priča novo preganjanje značajnih slovenskih županov. Tako je gradiška podprefektura te dni odstavila medanskega župana Josipa Gradnika — brata pesnika Alojzija Gradnika in razpustila občinske svet. Za izrednega obč. komisarja je imenovala majorja cav. Albano. Vse samo zato, ker se župan Gradnik ni hotel pokoriti pozivu, da vstopi v fašistovsko organizacijo. Njegovemu vplivu tudi pripisujejo, da se v Medani še ni mogla ustanoviti fašistovska organizacija. Odstavitev se fašistom zato še ne zdi zadostna kazen za Gradnika ter mu grozi, da mu zažgo hišo. — Iz podobnih razlogov so vprizorili fašisti grdo gonjo proti kolske-mu županu Obljubku. Dosegli so, da je prelektura naperila proti njemu preiskavo, ki je seveda fašiste blamirala, a županu Obljubku in drugim ljudem pa le povzročila dovolj neprijetnosti. — Sedaj ne vemo, kakšnim ukazom se pravzaprav pokore fašisti. Saj smo pravkar brali, da je veliki fašistovski svet v Rimu sklenil, da se sploh ne smejo sprejemati v fašja nobeni novi člani in da se mora med člani iz novejšega časa izvršiti temeljito čiščenje, a kdorkoli bi sam želel izstopiti, naj se mu to brez odloganja dovoli. Tu pa oblast preganja posameznike in celo občino, ker noče med fašiste. Ali vlada v fašizmu samem anarhija ali pa se dajejo eni ukazi javno, drugi pa tajno? To bi se junaški pozi fašizma pač slabo podalo.

tika našla kako trditev, ki jo bo treba morebiti modificirati. Vendar pa lahko rečemo, da je pisatelj študiral vsa poglavja pri virih. Če bi se hoteli spuščati v podrobnosti — kar pa ni naloga političnih listov — bi pač omenili, da je trditev, da je bila že ob izbruhu svetovne vojne polovica pripadnikov vseh strank protifašistijsko orientirana, ne bo dala vzdržati. Slovenci tudi nimamo razloga, da bi v kateremkoli oziru svojo zgodovino »popravljali«. Saj je tudi pisatelj naše nekdanje razmerje do Avstrije pojasnil tako, da se nad tem ne more nikdo spotikati.

In še nekaj! Nekateri se bodo bali, da bo knjiga, ki je izšla v Jugoslovanski knjigarni, pisana enostransko. Toda ko jo bodo prebrali, bodo mnogi baš obratno sodili: da bi bila knjiga lahko izšla v kateremkoli strankarsko neopredeljenem založništvu. Pisatelj se je postavil na stališče objektivnega opazovalca razmer. Spoštovanje pred našim narodom in pred — resnico mu je brnilo, da bi ne bil orisal s toplimi besedami poti, po kateri je postala Slovenska ljudska stranka glavna predstavljateljica in voditeljica slovenskega naroda. In v tem oziru mislimo, da lahko mirno rečemo, da sodba zgodovine ne bo v bistvu znatno neugodnejša, — v nekaterih točkah bo brezdvomno še ugodnejša — tudi takrat, ko bodo že davno prekopal grobove sedanje generacije.

Odložil boš knjigo s zavestjo, da je fi-
Sloveniae še daleč.

p Samomori v Trstu se silno množijo. V dveh dneh je bilo pet samomorov izvršenih, oziroma poskušanih. Moralna in materialna mizerija, vere nič, kaj čudo, če doživljamo potem take stvari.

p Smrtina kosa. V Podbrdu je umrl 78 letni Miha Klatackar, ki je bil 55 let cerkveni povec in 50 let občinski sluga. Imel je zelo lep pogreb. — V Kanalu je umrla gospa Ema Zega, vdova po pok. deželnem poslancu, županu in nadučitelju Mihi Zega. Bila je vzorna žena in mati. — N. v m. p.

Štajerske novice.

š 1. maj v Celju. Krščansko socialno delavsko društvo proslavi letos 1. maj s sledečim sporedom: Ob 5. zjutraj budnica; ob 8. zbiranje delavstva na vrtu hotela Bel-li vol. Ob pol 9. odhod na Babno, kjer bo sv. maša v kapeli. Po sv. maši zborovanje. Popoldne od 3. naprej na velikem vrtu Janičeve gostilne na Babnem prijateljska zabava. Vrt bo zvečer električno razsvetljen. Raznovrsten spored pop. proslave jamči, za pošteno in prijetno razvedrilo. Pokažimo dejansko vzajemnost delovnih stanov. — Prireditveni odbor.

š Velika pomožna akcija za stanovanjske re-veže v Mariboru. V Mariboru se je sestavil pripravljalni akcijski odbor, ki hoče povodom pričakovanega vselega dogodka v krajevi hiši urediti velik dobrodelni načrt. Zgraditev namerava še letos večje poslopje z majhnimi stanovanji za tiste reveže, ki sedaj nimajo stanovanja ali tega imena vrednih prostorov. Gradbene stroške pokrije s prostovoljnimi prispevki in raznimi velikimi javnimi prireditvami (tombola itd.). Akcijski odbor bo prosil, da bo smela zgradba nositi ime prvorojenca kraljeve hiše.

Koroške novice.

k Vlom v Farni vasi. Alojziju Petriču v Farni vasi pri Prevaljah so vlomilci odnesli 9 gonilnih jermenov, ki so bili 24 m dolgi, 8 cm široki in 6 mm debeli ter so vredni 23.436 K.

Dnevne novice.

— Prevoz Judenburških žrtv. Bliza se petletnica usodepolnih dni, ko so strelji iz avstrijskih pušk vzeli življenje našim vojakom v Judenburgu. Odbor za prevoz zemeljski ostankov teh žrtv iz Judenburga v Ljubljano ima namen ta prevoz in pokop izvršiti ob priliki petletnice, ki je sredi maja. Denarnih sredstev pa manjka. Nekateri krogi, posamezniki in podjetja, nočejo znati ceniti pomena prevoza in postavitve dostojnega spomenika vsem žrtvam za našo svobodo. Prosimo vse one, ki imajo nabitralne pole, da svojo agilitost stopnjujejo in skušajo pomnožiti dobave prostovoljnih prispevkov. Nabiralne pole in nabrane zneske je brezpogojno vrniti najkasneje do 10. maja 1923. Bila bi naša narodna sramota, ako bi veličastna in dostojna izvršitev tega namena bila onemogočena radi brezbrčnosti in pasivnosti javnosti, zlasti premožnejših krogov. Imena darovalcev se bodo po možnosti, vsaj pa ona nabiralcev z nabrano vsoto objavila v časopisih.

— Trata v poljanski dolini. Pri nas smo dobili »težko pričakovane« Or-junce. Sicer jih je malo, pa so ti bolj predrzni. Nastopajo z različnimi grožnjami. Zato jim povemo danes prav potihoma na uho, da več kot enkrat nasproti našim ljudem ne bodo nastopili. Zato bomo že poskrbeli, kako, je seveda naša stvar. Za zgled »velevažnega dela za narod«, s katerim se naši Sokoli tako radi bahajo, še to-le: Pred kratkim se je vršil popolnoli pri sokolski zabavi v sok. domu v Gorenji vasi sledeč zanimiv pretep: Glavni vodja tukajšnih Or-juncev in načelnik Sokolov, gore-njevaški pek je z dvolitersko steklenico tako udaril sokolskega starosta Jelovčana po glavi, da je bil takoj ves krvav. Poleg tega »glavnega dejanja« so se vršili med »brat-ic« še drugi pretepi, kar je pa za sokolske prireditve v Gorenji vasi nekaj običajnega. Zdravo! — Čudimo se, zakaj jim županstvo dopušča take pozno v noč trajajoče zabave, kajti splošno je znano, da se nikdar mirno ne končajo.

— Netočno poročilo. Prejeli smo: Tukajšnja časnik »Jutro« od 26. aprila in »Slov. Narod« od 27. aprila sta priobčila o kazenski razpravi, ki se je vršila dne 23. aprila t. l. pri okrajnem sodišču v Kočevju o zasebni tožbi Antona Lovrenčiča proti Fran-u Fajdigi, poštarju in trgovcu v Sodražici radi žaljenja časti, daljši poročili. Priob-čeni sta v očitnem namenu uplivati na javnost in sodišče. Ker je tako poročanje protizakonito, se bo s poročiloma bavilo tukajšnje deželno sodišče.

— Dober dovtip je napravil včeraj »Slovenski Narod« — seveda nehoti in nezavestno — ko je z vsi resnostjo dokazoval, da je bil vsikdar dosleden. Še boljši dovtip bi napravil, če bi dokazoval, da je pameten in dobro informiran.

— Izpit iz slovenske stenografije za srednje šole so napravili pred državno izpraševalno komisijo v Ljubljani dne 27. t. m. gg. dr. Blaž Svetelj, prof. Ivan Gruden, gđ. M. Gorazde-va in nek. šolska sestra iz Maribora. — Vsi štiri so napravili izpit z odliko.

— Trilč. Prejeli smo: G. Vil. Rusu, kr. okr. nadzorniku v Kranju izreka učiteljstvo meščanske šole v Trilču zahvalo za preskrbo s sladkorjem. Dovoljuje si pripomniti, da so dobili sladkor po znižani ceni tudi poštini in drugi državni nameštenci, kakor tudi učitelji v drugih okrajih, medtem ko je bila učiteljstvu kranjskega okraja naklonjena posebna milost v obliki odloka, ki ga nava-jamo: »Svoječasno (27. decembra op. pisca) tusem poslani in od »Nabavljalne zadruge« v Ljubljani na turodno ponovno urgenco vrnjeni znesek 675 Din kot predplačilo za naročeni sladkor se naslovu potom poštne nakaznice vrača z naročilom, da vrne odgo-varjačo znesek tamošnjemu učiteljstvu s pripombo, da je »Nabavlj. zadruga« v Ljubljani sladkor večkrat naročila, a ji »Savez« naroč ni hotel potrditi z motivacijo, da je itak že preveč sladkorja prejela.« Vseled tega vprašamo g. naslovnika javno: 1. zakaj je dobilo učiteljstvo drugih okrajev sladkor, le v kranjskem okraju ne? 2. Zakaj so dobile druge kategorije uradništva v kranjskem okraju sladkor, le učiteljstvo ne? 3. Kdo je imel od tega denarja 4 mesece dobiček? 4. Ali je g. nadzornik pripravil javno razkrin-kati tistega, ki je naravnost zločinski grešil nad učiteljstvom in zahtevali od njega povračilo vse škode ki ga zahteva podpisano učiteljstvo do tedaj od njega samega? — V Trilču, 27. aprila 1923. — Učiteljstvo mešč. šole.

— Strašno pljančevanje v Cerkljanski dolini. Pod tem naslovom smo objavili dne 25. t. m. dopis, na katerega nam je poslal g. Homove sledeči popravek, ki ga na njegovo zahtevo objavljamo, ki pa prav nič ne do-kaže, da navedbe našega dopisnika ne bi bile resnične. Popravek se glasi: Ni res, da je moja gostilna odprta čez policijsko uro in da se pri meni kroga vedno pozno v noč. Res pa je, da se vedno strogo držim policijske ure. Ni res, da ima pri meni Orjuna svoje skrivališče in pribežališče. Res pa je, da za-hajajo v mojo gostilno Orjunaši v iste lo-kale, kot vsi gostje. — Cerkljanci, dne 25. aprila 1923. — Franc Homove.

— Zadruga pekov in kolačnikov v Ljubljani naznanja cenj. članom in zadrugam v Celju, Ma-riboru in Ptuj, da je načelnikom izvoljen gosp. Ivan Jakin, Dunajska cesta 7, na katerega naj se naslavlja vsi dopisi, zadevajoči se zadruge. — Pisarna zadruge se bo od četrtka, 3. maja t. l. nahajala v prostorih Zveze obrtnih zadrug (pa-lisča trgovske in obrtniške zbornice v Bethovnovi ulici), ter bo načelnik, namestnik ali tajnik vsak četrtek od 3.—5. ure popoldne članom na razpo-lago. — Ako je v četrtek praznik, so uradne ure ob istem času v petek. — Načelstvo.

— Poštinska prostost zdravstvenih ustanov. Ministrstvo za narodno zdravje je ustanovilo dva nova zavoda v Zagrebu in sicer državno šolo za sestre pomočnice in državni dispanzer za tuber-kulozo. Te dve ustanovi sta z drugimi zdravste-nimi zavodi vred oproščeni poštnine kakor vse dru-gre oblasti in uradi.

— Ustrelila se je v Zagrebu ga C. Eckstein. Prejšnji večer je bila še s svojim možem v gle-dišču in nato v neki restavraciji. Ko je mož zjutraj odšel v kuhinjo, da bi se obrij, je ona vzela revol-ver in se z dvema streloma zadela v srce. Kot vzrok navajajo domači žalost za umrlihi stariši.

— Kdor ne ve, kaj dati domači hčerki za god, nevesti za darilo ženi za božič, naj kupi Kalinško-vo »Slovensko kuharico« in veselje v družini bo združil s koristjo v družini in okraškem v knjiž-nici.

— Kako se kuha dobra kava? Staro je ta-kustvo, da okus ne zavisi samo od vrste, nego v veliki meri tudi od priprave iste. Baš dobre vrste kave zahtevajo osobito brižljiv postopek, ker se inače ne more razviti njihov fini okus in dober duh. — Tvrdiska Meini, ki se že nad dve generaciji bavi gotovo izključno s trgovino kave, razpolaga s lastnim strokovnjakom, kateri stalno obiskuje one dozele, v katerih Meinlove tvrdiske poslujejo (Ju-goslavija, Avstrija, Čehoslovaška, Italija, Madžar-ska, Poljska). Svrha tem potovanjem je, da se po eni strani navajajo naše splošne gospodinje v dobrem pripravljanju kave, s druge strani, da se izkoristijo i njihove skušnje v tem pogledu. Zato si dovoljujemo opozoriti naše čitatelje, da bo do-tični gospod dne 1. maja deloval v tukajšnji po-družnici tvrdiske Meini, Ljubljana, Selenburgova ulica 3, ter si dovoljuje uljudno pozvati poedine trgovce, njihove goste kakor vsacega, ki se za stvar zanima, na brezplačno poskušanje strokovno pri-pravljene kave.

— Čevlje kupujte od domačih tovaren tvrdiske Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova ce-sta štev. 1. 3322

Gospodarstvo.

g Otpkarice Gospodinj! Dva rodova se nosijo klekane šipke kupljene pri Osrednji šipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo št. 1, garan-tirano samo lepo delo iz trpežnega pristnega lanenega sukanca. V prometu so tudi enake šipke iz bombažastega sukanca (Glanzgarn) na videz lepe, a trpe le nekaj let ter izgube po prvem pranju svojo obliko. Te se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo bla-go je v s a k a cena pretirana. Dobro blago pa ni nikdar predrago. Šipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca, primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodinja ne

zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo konfekcijsko blago. Gospe in šipkarice dobe vse potrebščine za klekanje in vstavljanje konfekcije po najnižji ceni. Od-daja se tudi delo na dom (dober postranski zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za iz-delovanje šipk in konfekcije po zadrugi ali zadrugi izročenihi vzorcihi. Glej tudi da-našnji inserat.

g Slovenska banka d. d. v Zagrebu. Občni zbor za leto 1922. Včeraj, 28. t. m. se je vršil v Zagrebu redni letni občni zbor »Slovenske banke« za po-slovno leto 1922, ki ga je ob 11. uri otvoril pred-sednik upravnega sveta, veleindustrijalec g. Vla-dimir Arko ob navzočnosti mnogobrojnih delni-čarjev ali njih pooblaščenec. — Iz poročila ravna-teljstva proizhaja, da je bilo poslovanje zavoda v letu 1922 navzlic še vedno postojecim težkotam v narodnem gospodarstvu nadvse povoljno. Ravna-teljstvo se je poglavito brigalo za to, da kar najbolj dvigne mobilnost in likvidnost zavoda, v ta namen je raztegnilo svoje delovanje v vseh granah banč-nega poslovanja in zlasti razširilo v koncern za-voda spadajočih industrijskih podjetij. Zagotovilo je Slovenski banki odločni vpliv in vodstvo majo-ritetnega sindikata v Trboveljski premogokopni družbi, in enako intenzivno je poslovanje v »Pro-ductum zavodu za premog d. d. v Ljubljani, ki je kot urad za prodaje premoga v tesni zvezi s ime-novano premogokopno družbo. Razširilo se je de-lovanje »Jugoslavanske žumske industrije d. d. v Zagrebu, a ud ležba pri delniški družbi za tvornico in rafinerijo fosfatov »Zorka« Subotica, pri Cinkarni v Celju, končno pri »Prvi broski tvornici kovinskih predmetov d. d. v Brodu na Savi je ro-dila najlepše gnotne uspehe. — Na novo se je po-vodstvom Slovenske banke osnovala delniška druž-ba »Metrac« za izdelovanje trakov in pramenov v Mariboru, »Topilnica svinca in srebra v Litiji, del-niška družba za konserviranje morskih rib »Sar-dina« v Splitu, gradbena družba »Slograd« in no-vinarsko-reklamno podjetje »Aloma Company« v Ljubljani. — Banka ima 20 podružnic v državi, a skoro bosta otvorili tudi novi podružnici na Reki in v Novem Sadu. Tudi število svojih afiliacij je povečala v preteklem letu s prevzetjem večine del-nice Slovenske banke v Ljubljani, katera razvija po svojih podružnicah v Ljutomeru, Dolnji Lendavi in na Vrhniki agilno delavnost v Sloveniji in v Prek-murju. — Slovenska banka je razširila v pretekle-m letu znatno svoj južno ameriški posel, otvorivši samostojno agencijo v Buenos Airesu za pogodbenjico v Rosario ter je ustanovila kr. poobla-ščene trgovske agencije v Argentini, Braziliji, Chile in Peru, kakor tudi končno Slavenko-ame-riškino trgovsko družbo. — Predložena bilanca izkazuje znaten napredek v vseh strokah bančnega poslovanja. Aktiva banke se narašala od 861.633.543 kron 8 vin t. 1921. na 1.224.502.291 K 54 vin, torej za 362.868.747 K 72 vin. Znatni napredek izkazuje osobito porast vrednostnih papirjev od 42.892.778 kron 90 vin na 92.169.592 K 97 vin. Vloge banke se narašale napram stanju od leta 1921 od 327.177.538 kron 52 vin. na 511.427.308 K 99 vin, torej bele-žijo porast od 184.249.770 K 47 vin. Celokupni pro-met banke izkazuje naravnost rekordno številko, ker dosega 142 milijard kron, za 87 milijard več kakor v letu 1921. — Od bilančno izkazane do-bičke od 17.183.053 K 62 vin. predložil je upravniki svet dotrajno rezervnemu fondu od 1.500.000 K, penzijskemu fondu za uradništvo 696.196 K 72 vin ter končno izplačilo 9 odstotne dividende, skupno 13.500.000 K, dočim naj se ostanek, po izplačilu običajnih tantijem upravnemu svetu in nadzorstvu prenese na novi račun. — Občni zbor je vzel poro-čilo o delovanju upravnega sveta in poročilo nad-zorstva soglasno in s odobravanjem na znanje ter je po odobrenju zaključnih računov za leto 1922. sprejel predloge upravnega sveta glede čistega do-bička ter enoglasno podelil upravnemu svetu kakor tudi nadzorstvu absolutorij. — Nato se je vršila volitev dveh članov upravnega sveta in sta bila izvoljena gg. Marko Gjuričič iz Beograda in Josip Mikuličič, veleindustrijalec iz Ljime (Južna Amerika), sedaj v Zagrebu.

g Zlati trg. Na novostaki produkti borzi notirajo štito sledeče cene: pšenica 452.50—457.50 Din, ječmen 310—325 Din, oves 290 Din, kornja 260 Din, pšenična moka št. 0 675 Din, št. 2 640 Din, št. 4 600 Din, št. 6 520 Din, št. 7 455 Din, mekinje 160 Din.

g Cene živini na domačem trgu. Cene ži-vini so bile v splošnem sledeče: par težkih konj belgijsancev ali pingancev, prvovrstno blago, 36.000—42.000 Din, navadni konji za kmečko vprego 12.000—15.000 Din, žrebeta enoletna po 4500 Din za glavo, belgijska žrebeta 7000—8000 Din za komad. Goveja ži-vina: volti Ia 18—20 Din za kilogram žive teže, Ila 12.50—15 Din, IIIa 9—10 Din, krave Ia 11.50—13.50 Din, Ila 10—11.50 Din, IIIa 7—7.50 Din. Prešči: Ia 27—28.50 Din, Ila 24.50—26.25 Din, IIIa 22.50—24 Din za kilogram žive teže. V enem tednu so se dvignile cene volom za 33 odstotkov, drugi živini za 10 od-stotkov.

g Cene kolonijalnemu blagu na tržaškem trgu so bile te dni sledeče (v lirah): Kava: Rio 7, 6, Rio 6, 6.10, Rio 5, 6.15, Rio 4, 6.35, Rio 3, 6.40, San-tos 7.50, Minas 6.70; sladkor: kocke 3.28, kristal 3.22; riž: Karoline 2.30, italijanska glace 2.18, Sei-gon 1.50, Burma 1.46, Bruck 1.50, Soja olje 5, do-kolada 6.70.

g Cene živini na italijanskem trgu so bile sledeče: volti Ia 6.35—6.70 lir, Ila 4.80—6.10 lir, IIIa 4.10—4.60 lir; krave Ia 5.15—6.20 lir, Ila 3.90—5 lir, IIIa 3—3.80 lir; teleta Ia 5.80—6.10 lir, Ila 4.60—5.70 lir za kilogram žive teže.

g Premogovna produkcija v Bolgariji. Dnevna produkcija premoga v glavnih bol-garskih premogovnikih je sledeča: preme-

govnik Pernik 2700 ton, Babov Dol in Matien pa samo 50 ton dnevno.

g Francoska zunanja trgovina. V prvih dveh mesecih l. 1923 se je uvozilo v Francijo blaga za 7.995.020 ton v vrednosti 4.487.308.000 frankov. Izvozilo pa blaga v istem času l. 1923 za 4.386.142 ton v skupni vrednosti 4.024.756.000 frankov.

g Konkursi in poravnave v mesecu marec v češkoslovaški republiki. Kakor se da posneti iz poročila statističnega urada, je bilo v češkoslovaški minist. mesec razglašeno 82 konkursov. Od teh jih je prišlo na Čehe 41, na Moravsko in Slezko 27, na Slovaško in Podkarpatsko Rusijo pa nič. Aktivna in pasiva niso bila ugotovljena v 24 slučajih. V ugotovljenih 58 slučajih so znašala aktivna 12 milijonov 858.627.8K, pasiva pa 32.264.635.8K. V istem mesecu je bilo 327 poravnav; od teh jih je prišlo 169 na Čehe, 97 na Moravsko in Slezko, 56 na Slovaško, a 5 na Podkarpatsko Rusijo. Aktivna in pasiva se niso dognala v 1 slučaju. V ugotovljenih 326 slučajih so znašala aktivna 90.761.441.8K, pasiva pa 102.975.199.8K.

Ljubljanske novice.

Ij Društvo ljubiteljev poljskega naroda javlja, da pridejo poljski akademiki v torek ob 3. popoldne iz Zagreba. Koncert se vrši nepreklicno v sredo zvečer.

Ij Nevarna pedagogika. Žalostne gmošne razmere učiteljskega uradništva so našle odmeva tudi v pouku. »Čemu se učite, otroci; zidarji, tesarji, cestni pometači imajo lepše, boljše prejeme, kot pa profesorji, zdravniki, učitelji. Ti vzklili, porojeni v obupu, vplivajo vse preje kot vzpodbujajoče na otroške duše in — povojna psihoza rodi vedno večjega razmaha tudi v solarskih vrstah. — Težko sicer, pa v interesu človeštva, kulture naj se vzdrži v otroških srcih idealno stremljenje, zatira pa pohlep po materialnih dobrinah. Prerogjenje mora priti, v šoli ga je treba začeti. To je želja skrbnega, pa lačnega očeta.

Ij Družba sv. Elizabete v Ljubljani. Osvetlji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo prihodnji torek 1. maja ob 4. popoldne. (Jugoslovanska tiskarna.)

Ij Prosveta franč. župnije naznanja, da se vrši zaključno predavanje te sezone 1. maja ob navadnem času. Predava g. dr. Fr. Stelc: Umetnost na Slovenskem s skiptičnimi slikami. Prijatelji društva prijazno vabljeni! — Nadalje vabi ista prosveta na izlet, ki se vrši 6. maja na Zalostno goro, kakor je bilo že naznanjeno. Točne podatke objavimo vnovič pred izletom. Nihče naj ne zamudi te lepe priložnosti! — V sredo je odbora seja. Pridite točno! — Pevski odsek ima pevsko vajo v četrtek ob 8. uri. Pevke, pevci, pridite ročnoštevilno!

Ij Simultanska šahovska igra. Danes ob 10. uri popoldne bo igral predsednik ljubljanskega šahovskega kluba simultansko šahovsko igro s šahovskim klubom »Mladinski« na Kodeljevem z vsemi šahisti, ki se žele te produkcije udeležiti. Igralci, ki imajo svoje šahovnice, se prosijo, da jih prinesejo seboj. Pred igro je kratko predavanje o šahovski simultanti. Prijatelji šaha in ki biči dobrodošli!

Ij Mladinski dem Kodeljevo. Ob tri četrti 6. tvečer v nedeljo, dne 29. t. m. returneja sezone z godbo med odmor.

Ij Akademski socialno-pedagoški krožek priredi v ponedeljek, dne 30. t. m. ob 8. uri zvečer na moškem učiteljskem sestanku s sledečim dnevnim redom: I. Problem ženske kulture, poroča F. Čibej; II. porazgovor. Odbor vladno vabi vse, ki se zanimajo za vprašanje.

Ij Društvo slušateljev filozofske fakultete na univerzi v Ljubljani, v torek 1. maja 23. predavanje: Dr. Jos. Debevec, Pogoji uspešnega dela v srednješolski službi. Vabljeni vsi. Prostor predavanja: Dvorana št. 177.

Ij Na Rožniku ima uslužbenstvo tvrdke M. Franz & sinovi v torek dne 1. maja ob 8. uri zjutraj sv. mašo ob priliki 85 letnice obstoja firme.

Ij Karte za književno tombolo Jugoslovanske Matice se v Ljubljani dobivajo v Matični knjigarni na Kongresnem trgu in v Novi Založbi nasproti kavarni »Zvezda«, na deželi pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice. Kupujte jih, ker pripomorete s tem našemu živju onkraj državnih mej.

Ij Strokovna organizacija trgovskih in podjetniških uslužbenecv in delavcev vabi na prvo pomladansko veselico, katere se vrši v nedeljo, dne 6. maja 1923 ob 4. uri popoldne v hotelu »Lloyd« sv. Petra cesta. Spored: Srečolov, razdelitev dobrih, kuljiva pošta itd. Vstopnina 5 Din. Čisti dobiček je namenjen stanovanjskemu skladu. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Ij Pozor! Neke osebe pobirajo prostovoljne prispevke za cerkev na Rožniku in sicer brez vsakega pooblašila podpisanega župnega urada. Obilnost se naproša, da take osebe naznani policijskim organom, da se prepreči vsaka zloraba dobrohotne naklonjenosti. — Župni urad Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

Ij 25 letni službeni jubilej. Dne 3. maja t. l. praznuje 25 letnico svojega službovanja splošno znani inkansant »Jugoslovanske zavarovalnice« (preje »Feniks«) g. Ljope Lukman. Bil je ves čas vreden in marljiv v svoji službi ter si je pridobil zaupanje in spoštovanje svojih predstojnikov. Bog ga ohrani še mnogo let!

Ij Paroči se je ing. Albin Černe v gospodično Prisko Pajnterjevo.

Ij Promenadni koncert muzike Dravske div. obl. (kapelnik dr. Jos. Černi) v nedeljo 29. t. m. ob

11. uri v »Zvezdi«. Spored: 1. Chopin: »Polonez«; 2. Čibej: »Is srpske žume i utrino«; 3. Mascagni: Predigra in siciliana iz opere Cavalleria rusticana; 4. Meyerbeer: »Ples pri baklah«; 5. Offenbach: Potpourri iz opere »Lepa Helen«.

Ij Brivalec 1. maja zaprto. Brivalec zadržuje naznanja, da ostanejo brivnice dne 1. maja t. l. cel dan zaprte.

Ij Detomor. — Detomorilica prihajala sločin. Dne 27. aprila aprila 1923 ob 12.15 uri popoldne je našla zasebnica Antonija Hranstnik z Dolenjske ceste št. 35, ko je nabirala pri Rakovniškem ribniku drva, v vodi novorojeno, mrtvo dete moškega spola, katero je bilo zavito v cunj. Precej uvedene služvedbe so ugotovile, da je dete umorila služkinja Justina Koželj iz Rudnika št. 58, katero je ob 3. uri popoldne aretirali orožniški stražmojster Jožef Kožuh iz Skofljice in jo izročil sodišču. Koželjeva je že priznala svoj sločin. Umorjenega novorojenčka so odpeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Ij Ljubljanski trg. Cene mesa dnevno naznanja. Mestna občina uveče v najkrajšem času mestno mesnico, da se na ta način ustvari kolikor mogoča konkurenca mesarjem in zadobi točno sliko o primernih mesnih cenah. Današnje cene v dinarjih so sledeče: Goveje meso v mesnicah 22 do 25, na trgu najnižja cena 18, najvišja 24, teletina 19 do 20, svinjina I. vrste 30 do 35, II. vrste 25 do 30, najslabša svinjina 38, najboljša 43; amerišanska mast 38, domača 42 do 45, šunka 45 do 56 po kakovosti, prekajeno meso I. vrste 43 do 48, II. vrste 35 do 40, prekajen jezik 46. Drobniča: koštrun 16 do 17, kozlišč 24. Konjsko meso 8 do 9, kg hrenovk 32 do 37, kg polprekajenih kravskih klobas 48 do 52. Piščanci 24 do 25, kokoši 36 do 46. Mleko 4, surovo maslo 60, čajno 75 do 80, bohinjski sir 47 do 55, jajce 1.25 do 1.50, kruh 7.50 bel, 6.50 črn. Moka št. 0 7.50 do 8, črna 6, koruzna 4.50. Specerijsko blago: kava od 44 do 96 po kakovosti, bel kristalni sladkor 25, v kockah 26.50 do 27, namizno olje 30 do 33 jedilno olje 23 do 25. Glede zelenjave so pritožbe občinske radi visokih cen na ljubljanskem trgu v celoti popolnoma upravičene. Zelenjava se prodaja kot ježran. To je mogoče vsled tega, ker imajo zalagatelji ljubljanskega trga popoln monopol in ni nobene konkurence. Vsled visokega stanja lire je uvožena zelenjava izredno draga in podraži še domače cene. V ožgled temu položaju ki se brez dvoma dolga leta ne bo spremenil, namerava mestna občina ustanoviti veliko vrtnarsko podjetje za produkcijo zelenjave, ki bi bilo v stanu kriti velik del potreb Ljubljane. Na ta način ustanovljena občutna konkurenca bi takoj pritisnila cene na realno stanje.

Ij Policijska kronika. Ob neki poizvedbi je detektiv Rudolf Petelin našel pri neki stranki »Panzer« kolo št. 160.943, ki je bilo najbrže ukradeno. Lastnik naj se prijavi pri g. policijskem revirnem nadzorniku Zajdeli na policijski direkciji v Ljubljani. — Derendi Francu je bila ukradena v podstrežju razna obleka v vrednosti 50.000 K. Tatvina je bila izvršena lani meseca decembra. Nadzornik Habe je uvedel poizvedbo, ki so popolnoma uspale. Ukradena obleka se je našla deloma pri Ivanu V. v Ljubljani in Josipu P. na Črnučah; oba nepridiprava nista še stara 20 let. Bila sta aretirana in sicer eden v Zagrebu, drugi v Ljubljani. Svoje krivdo sta že priznala. — Poročali smo, da je 14letna Godčeva izvršila v Ljubljani na najprej dražejši način 38 tatvin. Postopala je zvito. Vpraševala je po ljudeh in če ni bila opazena, je pokradla zlatino in jo zastavila v mestni zastavljalnici, kjer je nadzornik Habe našel velik del ukradenih predmetov. — Vrtnarju Francu Herzmanskemu na Viču je bilo ukradenega blaga v vrednosti 5700 K.

3. Zahtevanje brezplačni flustrovani cenik »Karo«-čevljev, je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjenje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

Raznoterosti.

r Koliko lašistov ima Laška? Mussolini bi rad vedel, koliko je njegovih somišljenikov med Italijani, pa je odredil nekako ljudsko štetje, ki se bo vršilo takole: Napravili so velik »album«, ki ga pošiljajo od mesta d o mesta, od oscene do občine, v katerega zapisujejo svoja imena vsi Italijani, ki se strinjajo s fašistovskimi idejami. V Milanu se je vpisalo v album 350.000, v Turinu pa 250.000 oseb. Torej do malega vas prebivalstvo. Te dni je album v Florenci.

r Koliko družtev je v Češkoslovaški republiki. L. 1922. je bilo v Češkoslovaški vsega skupaj 12.902 družtev med njimi je bilo 9256 čeških, 2876 nemških, 594 madžarskih, 115 rusinskih in 71 poljskih. Ta društva so štela vsega skupaj 2.300.000 članov in so imela premoženja 7584 milijonov 8K.

r Maševanje faraonov. Iz Egipta poročajo, da je sedaj težko obolet tudi pomočnik pokojnega lorda Carnavona — Carter. Carnavonova vdova, ki se je hotela s truplom svojega soproga odpeljati v Evropo, je izjavila, da ostane pri Carterju in mu bo stregla. — Lord Carnavon je pred smrtjo prosil, naj Tutankamenove krste ne odpirajo in njegov grob bo fotografiranju zapra. Na Angleškem je Carnavonova smrt posestnike mumij in drugih egiptovskih starin tako preplašila, da jih z vso hitrico pošiljajo britanskemu muzeju.

r Knjižnica za poldrugi milijon dolarjev. Znan francoska knjižnica družine Roederjeve je bila nedavno tega prodana v Ameriko za poldrugi milijon dolarjev. Omenjena knjižnica je najbogatejša zbirka ilustriranih del iz 17. in 18. stoletja. Obsega pa 6000 knjig ter 8000 izvornih risb. Najdragocenejša so Oudryjeve risbe h Lafontainovim basnim, katerih je 276 ter risbe Fragonardove h Ariostovemu, h »Besnočemu Rolandu«, ki jih je 136.

r Živ pokopan. V Velikem Varadinu je poštenemu uradniku Janu Mosarju mahoma prišlo slabo, ter je nezavesten padel pod mazo. Poklicali so

zdravnik, ki pa je konstatiral smrti ter je napisal mrtvaški list, v katerem je potrdil, da je uradniku otrpnilo roce. Mrtlica so pokopali, a ko so naslednji dan grobarji kopali nov grob, so našli Mosarjevega groba stokanje. A niso se takoj prepričali o vzroku, ampak so s strahom obežali. Prišli so čez več časa ojačeni nazaj in grob odprli. Pokopano se je, da je bil Mosar živ pokopan in da se vsa obleka in si roke ogrižal. Uvedena je preiskava, kdo je zakrivil ta grozni slučaj.

r Solške zdravstvo v Avstriji. Dunajski deželni zdravstveni svet se je te dni pečal s predlogom, da naj se v Solah uvede obvezno zdravljenje golše z jodom. Ker terapija z jodom ni brez nevarnosti, je deželni zdravstveni svet obvezno zdravljenje v šoli odklonil in izrekel, da naj solški zdravnik opozori na zdravljenje golše starše prizadetih otrok. Pač pa je bil sprejet predlog, da se v Solah uvede cepljenje proti ošpicam.

r Bikoborbe na Dunaju? Na Dunaju se je ustanovil konzorcij, ki hoče v Pratu zgraditi veliko areno za bikoborbe. Konzorcij razpolaga v to svrbo z 20 milijardami 8K. Proti temu načrtu je sedaj odločno nastopilo društvo za varstvo živali.

r Moskiti napadli parnik. Angleški listi poročajo, da se je na parnik »Gath Castle«, ki je vozil iz Portugalske Vzhodne Afrike na Angleško, spustil roj moskitov, ki so opikali potnike in posadko. Opikani so dobili malarijo in je še tekot vožnje umrlo sedem potnikov in en mornar.

r Največja ladja na svetu. V New Yorku se pripravljajo na svojo vožnjo največji parnik na svetu: »Leviataw«, ki obsega 59.956 ton in je torej za 3405 ton večji nego dosežanja največja ladja na svetu »Majestic«. Prve vožnje ki je določena za dan 4. julija t. l., se bodo kot gostje udeležili tudi razni ministri, senatorji in poslanci Združenih držav. Strokovnjaki zagotavljajo, da Leviathan ne bo same največja, ampak tudi najhitrejša ladja na svetu.

r Telefon bodočnosti. Naprava brezžičnega telefonskega spoja Evrope z Ameriko je po Valdemarju Paulsenu, danskemu inženirju, ki je prvi sestavil brezžični telefon, samo še vprašanje časa. V Ameriki imajo danes že radioklub in radiofoni so napravljeni v železniških vozih, avtomobilih, hotelih itd., tako da lahko na daljavo poslušajo politične govornike, pridige itd. Ali s tem še ni dosegel telefon svojega vrhca. Za spoj z Evropo je treba še vse močnejših aparatov. A pri zvezki Amerike z Evropo je še druga neprilika, t. j. časovna razlika na obeh kontinentih, ki znaša 6 ur, tako da Amerikanece še sladko spi, ko je pri nas popoldne, in kadar je v Ameriki popoldne, v Evropi že včerjamo. Transatlantski telefon bi se tedaj lahko rabil dnevno nekaj ur, razen v stiku s uradnimi pri nočni službi. Druga ovira je ta, kako omejiti zračne valove, da bi ne slišale pogovor druge osebe, kakor tiste, s katerimi se baš govori. Paulsen dela ravno zdaj radiofon, ki bo sestavljen na temelju svetilnega obločnega generatorja, ki je ugodnejši kakor sistem elektronskih cev. Ali radiofon ne bo nikdar izpodrinil telefona, ker se izplača samo na velike daljave, za medkrajevni spoj je pa vsekako predrag.

r Pivska strast v Združenih državah. Kljub najstrožji prepovedi in najostrejšim kaznim se ameriškim oblastem še ni posrečilo zatreti alkohola. Mastnega zaslužka željni ljudje so začeli — na skrivnem seveda — žgati žganje iz rozin in ga na tajen način prodajati po hišah. To žganje je silno močno in je zahtevalo v prvih treh mesecih letošnjega leta samo v Clevelandu 25 smrtnih žrtev, vipes več žensk. V zadnjem času so uveljavili zakon, da pride vsak prodajalec žganja, ki je povzročil z dobavo žganja smrt kake osebe, pred sodišče kot morilec prve vrste ter bo obsojen na smrt.

r Kostni velikanske živali so odkopali, kakor poroča »Nova epoha« iz Buenos Airesa v Patagoniji. Kostni tega velikana merijo po 2 m 70 cm ter presegajo po svoji velikosti vse, kar je bilo doslej izkopano iz ostanikov prazgodovinskih živali. Dosihmal so bile one največje kosti, ki so jih izkopali v Zedinjenih državah, merijo namreč 2 m 10 centimetrov. A okostje velikega dipodoka, sestavljeno v Carnegie muzeju, dasi dolgo 25 m, se ponosa s kostmi v stegu, ki so dolge samo 1 m 45 cm. Potemtakem je upravičena domneva, da je patagonski dinosaur meril najmanj 45 m. Minuli mesec so zopet pričeli izkopavati.

r Spominki slovanskega prebivalstva na otoku Rujan. Brez posebne javne pozornosti se vrše na otoku Rujan izkopavanja, kojih pomen za vse Slované se ne da preceniti. Po dveletnem naporu se je posrečilo ravnateljju Karlu Schuhardtu najti zakladne stavbe staroslavnega svetišča boga Svantovida, ki je bilo središče staroslavanskega mesta na Baltskem morju, slavne Arkone. Te izkopnine so spomeniki starih baltskih Slovanov in nas spominjajo, da je bilo vse ozemlje, ki ga imajo danes Nemci pri Labi in Baltskem morju v posesti, v davni preteklosti, kmalu po L. stoletju po Kr. r. slovanska zemlja. Poleg zakladov malika boga Svantovida so našli številne čepinje, iz katerih je mogoče čitati kakor iz odprte knjige.

r Odpad od Haeckla. Eden najnamenitnejših Haecklovih učencev, jenski profesor Ludvig Plate, je v zadnji dobi zapustil pota svojega mojstra in začel v svojih spisih pobijati njegove zmotne modroslovne nauke. Plate izpoveduje vero v osebnega Boga in posmrtno življenje duše. Samo ta vera, pravi Plate, more tvoriti temelj etiki in morali. O tem ga je prepričal sam Haeckel s svojo neistinitostjo in brezvestnostjo: kajti ako celo duševno tako visoko stoječ človek, ki se smatra vrhu tega za ustanovitelja nove vere, ob golem principu, da delaj človek dobro zgolj zaradi dobrega, etično tako odpove, kaj je mogoče potem pričakovati od široke mase.

Naslednji bres vose mora prej ali slej zapostiti notranji gubobi. Boj materijalizma in ateizma proti temeljnemu naukom krščanstva uina s znanostjo ničesar skupnega, uspehi prirodoslovstva tem naukom nikakor ne nasprotujejo. Tako skuša Plate popraviti zmoto svojega mojstra in svoje lastne

Socialni vestnik.

r Koliko stane Švice brezposelnost. Kakor v drugih državah s zdravo valuto, tako je tudi v Švici težka industrijska kriza in s njo zvezana velika brezposelnost. Število brezposelnih je znašalo koncem l. 1922 53.463 to je 6.1 % industrijskih in obrtniških delavcev in uslužbenecv. Napram l. 1921 se kaže sicer zboljšanje, ker absolutne številke kažejo manj brezposelnih nego v l. 1921. Vendar se mora to navidezno zmanjšanje pripisati dejstvu, da se je za precejšnje število brezposelnih preskrbelo zaposlenje pri raznih javnih delih in da je precejšnje število delovnih moči iskalo zaposlenja v inozemstvu. Izdatki za podpore brezposelnim so v l. 1922 zahtevali ogromno vsoto 138.000.000 frankov, kar bi po današnjem kurzu znašalo Din 2.532.300.000. Poleg tega je bilo izdano za javna dela, katerih glavna svrha je zaposliti brezposelne, 275.000.000 frankov, torej skupne za brezposelnost 405.000.000 frankov, kar bi po današnjem kurzu znašalo Din 7.431.750.000. Več nego cel naš proračun! To pa izraža samo škodo, ki jo je utrpela država vsled podpor. Ako pa bi bilo mogoče v številkah izraziti tudi moralno škodo, ki gre na račun brezposelnosti, te naj bi prišli do naravnost groznih posledic. Zato je zelo umestno, da se od strani oblasti v kolikor mogoče večji meri izvršuje podpiranje brezposelnih na ta na čin, da se jim da zaposlenje v raznih javnih delih, mesto da se jim izplačuje podpora.

Šmarnice 1923. — Za letošne ne izidejo nov Šmarnice, na razpolago pa so v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani še sledeče Šmarnice prejšnjih let: ZNAMENJE NA NEBU. Šmarnice. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 30. LAVRETANSKE ŠMARNICE. Spisal dr. Jožef Jerše. Cena Din 30.

Cerkveni vestnik.

r Cerkev sv. Jožefa. Danes popoldne ob 6. u drugi socialni govor o 7. zapovedi z webine Kako daleč sega lastninska pravica. Dne 1. maja bede na Rožniku sv. maše o sledečih urah: Ob 6, pol 7, 8. in 9. — Verniki vladno vabljeni! r Šmarnice pri oo. frančiškanih se prične letošne na željo občinstva vsak večer ob četrti na 1 ure, ne kakor je bila doslej navada ob 6. uri. r II. Vnanja Marijina kongregacija pri u šulinkah (gospodičen) naznanja svojim članicam da je danes ob 2. uri popoldne mesečni shod. — Pridite vsi!

r Organizacija cerkvene uprave na Francoskem. Po dolgotrajnih pogajanjih med vatikanom in francosko vlado je vprašanje o končnoveljavi ureditvi cerkvenega vprašanja v Franciji dosoreh tako daleč, da se je pod vodstvom poslanika Jonnarta in nuncija Cerrettija sestavil statut za organizacijo cerkvene uprave v Franciji. Načrt so predložili Poincarju, a ta ga je izročil posebni komisiji pravnih strokovnjakov, da ga prouče. Komisija je svojo nalogo izvršila in v svojem poročilu izjavila, da se načrt sklada s francoskim zakonom. Ker so na drugi strani izjavili cerkveni krogi, da se načrt vjemaa s kanonskim pravom in ga je papelj Pij XI. že odobril, se bo mogel statut po zadnji formalnosti uveljaviti. Položaj francoske cerkve določata dva zakona: zakon o ločitvi cerkve od države iz l. 1905., ki odreja, da se morajo katoličani v svrhu vzdrževanja svojega bogoslužja organizirati po društvenem zakonu in prevzeti cerkve in zavode v svojo upravo. To so tedaj francoski katoličani ogorčeno odklonili, samo nadškof v Bordeauxu kardinal Lecot, je osnoval školsko organizacijo, ki se pa spričo splošnega odpora ni mogla obdržati. Nato je francoska vlada l. 1907. parlamentu predložila zakon, s katerim se je uredilo vprašanje cerkvene organizacije na zasilen način tako, da je država izročila cerkvene zgradbe občini, da jih dajo na razpolago vernikom. V sporili sta razsojala kasacijski dvor in državni svet, in sicer tako, da se je ohranil verski mir. Novi statut upošteva francoski zakon in daje pravico za organizacijo po škofijah. Večina francoskih katoličani nov te rešitve ne bo sprejela z veseljem in marsikje je najbrž zaenkrat ne bodo hoteli vpoštevati. Toda ker cerkev ob sedanjem stanju nima nikakoli urejenih dohodkov in je zlasti nižja duhovščina silno težkem položaju, bo statut palagama prodril.

Narodno gledišče.

OPERA.

Nedelja, 29. aprila: TOSCA. — Izven. Torek, 1. maja: SEVILJSKI BRIVEC. — Red I Sreda, 2. maja: Zaprti. Četrtek, 3. maja: Premiera Cajkovskega opere EVGENIJ ONJEGIN. — Red A. Petek, 4. maja: JANKO IN METKA. — Red B. Sobota, 5. maja: Gostovanje operne pevke Marij Pospišilove. GARMEN. — Izven. Nedelja, 6. maja: V korist Udruženja vojnih invalidov. CAROSTRELEC. — Izven.

DRAMA.

Nedelja, 29. aprila: REVIZOR. Gostovanje g. Makoviča. — Izven.

Ponedeljek, 30. aprila: ČREŠNJEV VRT. — Red C.
Ponedeljek, 30. aprila: Delavska predstava po znižanih cenah. ZA PRAVDO IN SRCE. — Izv.
Torek, 1. maja: Zaprt.
Sreda, 2. maja: ČREŠNJEV VRT. — Red C.
Četrtek, 3. maja: Zaprt.
Petek, 4. maja: Premiera Shakespearjeve komedije KAR HOČETE. — Izven.
Sobota, 5. maja: Ob štirih popoldnevih dijaško predstava po znižanih cenah: OTOK IN STRUGA. — Izven.
Nedelja, 6. maja: OTHELLO. — Izven.
Ponedeljek, 7. maja: KAR HOČETE. — Red B.

Gledališke vesti. V nedeljo dne 29. aprila poje v opernem gledališču priključeno Puccini-jevo opero »Tosca« z gđ. Zilkovo v naslovni vlogi, g. Šimenc kot Cavaradosijem, g. Balabanom kot Scarpino in z g. Betetom v vlogi cerkovnika. — V drami se vprizori v nedeljo zvečer »Revizor« z gostom g. Mihajlom Markovičem kot načelnikom in z g. Putjato v vlogi Hlestatkova. — V ponedeljek, dne 30. t. m. se spremeni dramski repertoar. Igrali bodo Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce« kot delavsko predstavo po znižanih cenah. Za ta večer napovedana vprizoritev »Črešnjevega vrta« za red C pride na vrsto tekom prihodnjega tedna.

Čarostrelce je pač najvažnejši člen v razvoju nemške opere, saj je most, ki vodi od Mozarta oz. Beethovna k Wagnerju. Glasba je nemška, kolikor je je, značilna pa za prvo dobo nemške romantike. Zato je prav, če nam jo je naša opera podala. Seveda bo za izpolnitev treba podati še obe skrajni točki tega razvoja. Moči bi imeli dovolj, da se bosta oba, Mozart in Wagner, lahko častno prikazala, če bo vodstvo le hotelo pridodati vloge tistim, ki so za nje resnično zmogni. Že v Čarostrelcu smo jih nekaj videli. Pred vsem Betetta, ki ga ni treba posebej hvaliti in na njegovo, do idealne višine dovršeno petje in vzorno odtehtano igranje opozarjati; če si popolnoma nevede v teh rečeh: pojdi, poslušaj in pogledaj, in vedel boš: ta je, ki mu nikogar ne moremo primerjati. Kako že samo njegovo nastop čudovito vpliva na soigravce. Cvejič n. pr. je čisto drugače pel, ko sta nastopila skupaj z Betetom: Kar nenkrat je glas uprl, da se je iz kriklega, prasketajočega, razvil v dokaj mehko zvenečega, še njegovi nesrečno potrjeni samoglasniki so se začeli slovenskim zvokom približevati. (Ali bi si g. Cvejič ne mogel in ne hotel polaskati Sloveka, ki bi ga uvel v lepo slovensko izgovorjavo? To bi bila sicer čisto gotovo naloga korepetitorjev in dirigentov, toda če ti ne store svoje dolžnosti in ji — povečjem vsi — niso kos, potem si mora pač vsakdo sam pomagati, ker sicer se nam bo vedno teže zadovoljiti.) Samo eno Betettovo lastnost naj še poudarimo: njegov tenki čut in silno spretnost, z njo izrablja vsakateri zvoneč sloglasnik — samo po sebi torej malenkost — za največje in najgloblje učinke. Potem je Šimenc že tudi taka osebnost, da bi se s svojim obsežnim, izdatni, jasnim, prostor obvladajočim, mogočnim glasom prav dobro podal za junaka, kakršne je n. pr. ustvarjal Wagner. Seveda bi bilo tudi njemu svetovati, naj zvok nekaterih samoglasnikov da v popravilo, ker nas — kar smo, menim da, že rekli — njegov preširoki, včasih nekoliko razvlečeni a in zlasti njegov v dve gubi zaviti prepreširoki a in navdušuje prav preveč.

In ga. Lewandowska je — po nje krepke, nekoliko teže se kretajočem glasu, v celoti očitno dobro šolanem sodimo — tu čisto gotovo ustvarjena za to, da nam verjetno posebej zastavljena germanega deklacija po Wagnerjevem zamislu. Blažena, prečudno, kot kaleidoskop se prelijavajoča gibkost in zvonka jasnost glaska ge. Lovšetove, zlasti v višjih legah, nam vzbujajo željo po dovirjavi izbranih Mozartovi. G. Zathay ima vedno srečo, njega vselej lahko gledamo in radi poslušamo. Njegova visoka inteligenca in jako dober glasbeni čut mu vedno pripomoreta do tega, da zna vselej izbrati učinkovito, umetniško neporečno, zlato srednjo pot. Izmed ostalih nihče ni

kazil, kar naj velja kot pohvala. Orkester je bil lepo umerjen, zbor ima dober material, v moških glasovih je skoro izborni, ženski so bolj nitkasti, slabokrvni; seveda je pa pri nas to, kot menda po vseh operah, da zbor ponajveč samo note poje in vpilje, za resnično lepo izgovorjavo, deklamacijo, dinamiko se nihče ne pobriva (kako bi sicer n. pr. »Gorenjskem slavčiku« gotovo učinkovito »Zdravo Marijo« mogli peti tako čisto brez čuta, z nanižano zbirko pevskih slabosti, zlasti ker jih še orkester ne krije). Zbor je izveščen tudi igravski jako lesen, negiben, ali če se giblje, bi Slovek skoro rajši videl, da bi se ne, saj je vse gibanje največkrat samo na zunaj brez vsakršnega videza notranjega doživljanja. Pa bi moral vsak člen zbora pravzaprav dovršeno igrati. Kako so bile n. pr. mrtve družice, zlasti prizor, ko zbirajo rože, kakor v kolij je bilo pusto, ko čakajo sitnega nazornika. — O prevodih bi se morala tudi enkrat izpregovoriti beseda. Saj je ta in oni sam zase, literarno, lahko dober in lep, toda ko pride v stik z glasbo, sta si pogosto v jako občutni opreki. Vsak prevod bi moral za literarno pregledati glasbenik, ki ima čut za jezikovno lepoto in zna spraviti v soglasje glasbene in jezikovne poudarke in viške; sicer nastanejo čisto nemogoče tvorbe, da se Sloveku lasje zježe in ga groza izpreleti in se mu ves užitek sproti podere.

Prosveta.

pr Knjiga o Slovenceh. Te dni je izšla v založbi Jugoslovanske knjigarne Erjavčeva knjiga o Slovenceh, o kateri govorimo obširneje na drugem mestu. Knjiga obsega nastopna poglavja: Slovensko ozemlje. — Slovenci v preteklih stoletjih. — Slovenski prepoved. — Slovenci med svetovno vojno. — Slovenci po osvoboditvi. — Slovenske politične stranke. — Slovenski jezik. — Slovenska književnost. — Slovenska upodabljanja, glasbena in dramatična umetnost. — Ljudska prosveta in kulturna organizacija. — Slovenske gospodarske in socialne razmere. — Slovenci in Jugoslavija. — Bibliografija.

Zdravstvo.

DEŽAVNI SANATORIJ ZA OTROKE V TOPOLIŠČIC.

Sprejemni pogoji.

1. V sanatorij se sprejemajo otroci od 7—14 let, ki bolehalo na lahki obliki tuberkuloze kosti, členkov, klez, mreine in pljuč.
2. Oskrbni stroški, ki se morajo plačevati 14 dni vnaprej, znašajo dnevno 40 Din plus režijski stroški za zdravila in obvezila zvišani za 20 odstot.
3. Sobe odkazuje zdravnik z ozirom na stanje bolnika. Hrana je za vse enaka; potrebne spremembe odreja zdravnik v vsakem posameznem slučaju. Vsak otrok mora prinesiti s seboj dve garnituri belega perila, gorak suknjič, glavnik, krtačko za prah, milo, krtačko za zobe, najmanj 6 žepnih robcev, čevlje v dobrem stanju in vrečico za umazano perilo.
4. Prošnje za sprejem je z zdravniškim priporočalom vlagati na vodstvo državnega sanatorija za otroke v Topoliščici pri Sočanju, Slovenija.
5. Ako se želi znižanje oskrbnine, naj se prošnja s potrebnim uradnim potrdilom o premoženjskem stanju vložijo pri Zdravstvenem odseku za Slovenijo v Ljubljani.
6. Na podlagi prošnje obvešča vodstvo sanatorija starše ali varuhe, če je otrok sprejet in kdaj ima nastopiti zdravljenje v sanatoriju. Ker je zavod oddaljen 4 km od železniške postaje Sočanj (proga drž. železnice Celje—Spod. Dravograd) je

treba točno javiti vodstvu dan in uro prihoda, da se more dostaviti voz na postajo.

7. Otroci zgubi pravico na dodeljeno mesto, ako ne pride v sanatorij na napovedani dan in če starši ali varuhi pravčasno ne javijo in opravičijo zadržka.

8. Definitiven sprejem je zavisen od mnenja šefzdravnika, ki je pooblaščen otroke odkloniti odnošno odpustiti, ako ne odgovarja namenom sanatorija.

9. Neupoklicani se ne sprejemajo v zavod.

10. Drž. sanatorij za otroke v Topoliščici je odprt od maja do oktobra vsakega leta.

11. Vsa nadaljne informacije daje vodstvo sanatorija.

Turistika in sport.

Današnje prvenstvene tekme. Ob 10. uri se vrši na igrišču Ilirije kot prva prvenstvena tekma I. razr. v Ljubljani tekma med Hermesom in Ilirijo. Tekma obeta zanimiv boj; izid je v naprej docela negotov, ker postavi Ilirija z ozirom na popoldansko igranje z Wackerjem v boj II. garnituro, ki pa je v dobri formi in reši lahko Iliriji oba prvenstveni točki. — Ob 14. uri igrata prvo tekmo rezervni Ilirije in Hermes. — Ob deževnem vremenu se preloži oboje tekmi na kasnejši termin.

Wacker, München: Ilirija. Gostovanje Wackerja, prvaka Južne Nemčije za 1922 ter večkratnega prvaka Bavarstva in Münchena, v Ljubljani tvori začetek njegove jako obsežne turneje po Jugoslaviji. Dne 1. maja igra v Zagrebu proti Gradjanstvu, 5. in 6. maja v Splitu proti Hajduku, nato na povratku v Sarajevu proti Slaviji in končno proti belgradskemu prvaku Jugoslaviji. — Proti Iliriji postavi kompletno I. garnituro, v kateri je 5 reprezentativnih igralcev Nemčije, vsi igralci razen desne zveze pa so že večkrat nastopili reprezentativno za Bavarstvo in za München. Osobito renomirana je leva stran forwarda Altwater—Neubauer, ki slovi za najboljšo v celi Nemčiji, veliko popularnost uživajo nadalje golman Bernstein ter krilca Rehle in Eschenloher. Wacker je izrazito kombinacijsko moštvo, izšolano je po glasovitem igralcu budimpeštanskega M. T. K. Schaffnerju, kateremu so nadeli Nemci naziv »Fussballkönig«. Wacker pomeni za Ilirijo najhujše najmočnejšega protivnika odkar obstaja. — Tekma se prične ob 16. uri, igra se ob vsakem vremenu.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« nanašja, da se za nedeljo dne 29. aprila napovedane »Otvoritvene dirke« valed nestanovitnega vremena in slabega stanja proge, prelože na nedeljo 6. maja.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija«. V torek 1. maja ob 8. uri zvečer se vrši »Sportni večer« združen s tekmami na aparatih ter obenem poslovnimi večer k vojakom odhajajočih članov v salonu restavracije pri »Levu« na Gospodovski cesti. Udeležba članov obvezna. Vabljeni so vsi športniki kakor tudi slavno občinstvo. Vstopnina prosta.

Odprto pismo ministrstvu prosvete.

Državni štipendisti v Gradcu se obračajo preko javnosti na ministrstvo prosvete s sledečo prošnjo.

Padec dinarja, rastoča draginja v Nem. Avstriji in brezbriznost kompetentnih faktorjev je dovedlo državne štipendiste v obupen položaj, in to dijake, ki končajo svoj študij najkasneje v enem letu. Od ministrstva je določenih za poedince mesečnih 1000 dinarjev, to je krog 700.000 a. K. — vsota, katero zasluži navadni delavec v 10 dneh in ne živi pri tem posebno dobro. Da 1000 Din. — ali kdaj in kako? Tu so visokošolci, kateri še današnjega dne niso prejeli še štipendije za februar, da ne omenih onih, kateri še danes nimajo oktoberske in novembarske štipendije. Danes, 20. aprila še ni ne duha ne sluha o aprilski štipendiji,

mi pa moramo živeti že 20 dni — na dolg. — Podpisali smo reverse istotako, kot kolegi v Čehoslovaki, Franciji, Švici itd., dasi za iste pogoje dobivajo 3 do 5 kratno vsoto V največjih neprilikah smo se obrnili preko konzulata na ministrstvo, a ono nas ni našlo vrednih niti osornega odgovora. Večino štipendistov že preveča ideja, da se puste na državne stroške repatriirati.

Imamo na Dunaju prosvetni inšpektorat, kateri nas gotovo bolj ovira, kot pa nam koristi. Pooblaščen n. pr. niso nikdar prav pisane, ter se nam jih vrača in s tem zavlačuje izplačevanje do neskončnosti, kedo pa obresti uživa, tega mi ne vemo. Ker smatramo to institucijo kot skrajno nepotrebno, gotovo vse prej, kot koristno, prosimo, da se to izplačevanje prenese na konzulat, ker s tem vsaj malo razbremeni težak položaj dijakov in državno blagajno, nikakor pa, da bi se mogoče delovanje dunajskega inšpektorata zopet preneslo na praški ker je slednji tako postopal z nami, da nam na vedno urgiranje sploh odgovarjal ni, in smo često dvomili, da smo v Evropi. Vsota, katero stane državni inšpektorat, bi gotovo zadostovala za par štipendij.

Zahteva se od nas, da polagamo izpite, in česa naj se učimo, nas pa nihče ne vpraša. Prejšnje leto smo dobili prispevek za knjige, letos pa je ministrstvo tudi na to pozabilo. S čim se naj kdo oblači, tudi ni še rešeno.

Da valed zadolženja jako pada ugled naše države, posebno v tem obsejnem mestu, mislimo, da bo ministrstvu gotovo jasno. Saj smo večina po cel mesec in več dolžni gospodinji za stanovanje, gostilničarju hrano, pericam perilo itd. in vsi ti lahko debatirajo o uradovanju našega ministrstva; da, da bi vedeli, da je to samo njegova krivda — ne, oni zavračajo to škandalozno postopanje na našo mlado državo in s tem trpi cel naš narod na ugledu.

Prosimo torej ministrstvo:

1. da nam poviša štipendijo na eksistenčni minimum, ki odgovarja vrednosti 1.200.000 a. K.
2. da poslovanje inšpektorata preda konzulatu v Gradcu,
3. podporo za knjige in obleko,
4. da se nam nakaže štipendija že prvega vsakega meseca,
5. da se povišanje dovoli od 1. januarja 1923, da lahko povrnemo opravljene dolgove.

To prosimo ministrstvo, da s tem pravno izvrši ugovor, podpisan z nami in da zopet dvigne ugled naše države. S tem nam ne da podpore, temveč samo potreben predprijem na obvezno bodočo državno službo, katero smo obvezani dvojno toliko let izvrševati, kot smo uživali štipendijo.

Zelim, da ne bo to klic vpljočega v puščavi! — Druge časopise prosimo za ponatis.

Gradec, dne 20. aprila 1923.

Odber državnih štipendistov v Gradcu.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Nevedenje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obkladke, prav tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! Z omočom in pošteno 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 208 Din in 5% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrški št. 134, Hrvatsko.

Sanatorij In oddihališče (ERHOLUNGSHHEIM)

dr. Pečnik v Rog. Slatini

SEČOVO poleg SLATINE — da se omogoči pacientom, bolnim na notranjih boleznih, kakor tudi vsem; ki so odpočitka potrebni, pri primernih cenah, izvrstni brani in krasni legi bivanje in zdravniško zdravljenje. Prospekti gratis. Mastilne (Mastkuren) z ležalnimi kurami (Liegekuren), dietne kure, solne kure pozimi in poleti, vodozdravilne, terenske kure, itd., itd. B 2321

Ženitna ponudba.

Zaradi pomanjkanja znanja išče tem potom veletrgovca v Ljubljani znanja v svrhu ženitbe z gospodično ali vdovo brez otrok čedne zunanosti, katera bi znala knjigovodstvo in pisati na stroj slovensko, nemško in italijansko. — Ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, pod: »VELETRGOVEC 2561« na upravo lista. Tajnost zadržana.

Iščem žensko, katera bi vzela punčko v oskrbo (najraje na deželi). — Pismene ponudbe s pogoji je poslati na upravnitvo »Slovenca« do 4. maja t. l. pod šifro: »PUNČKA 2534«.

Zaradi preselitve na lastno posestvo na Dolenjsko ODSTOPIM svoje lastno stanovanje

TISTEMU, ki mi POSODI proti dobrim obrestim do 1. junija 1923 7500 Din. — VIDMAR, Zelena jama 112, Moste.

Gostilna in kavarna

v industr. mestu s krasnimi stavbenimi prostori, vrtom in sadonosnikom je radi družinskih razmer NAPRODAJ. — Cena 400.000 Din. — Pojasnila daje J. DETIČEK, Pesje, Velenje. 2476

SOBARICA

pridna, zanesljiva, večša slov. in nemškega jezika, ISČE SLUŽBE v hotelu čez sezono. Zna tudi živati in kuhati. Cenj. ponudbe pod šifro »POSTREŽLJIVA« na upravo lista.

Dekle,

ki ima veselje do KUHANJA, je zdrava, pridna in poštena,

dobi trajno službo

z zelo dobrim plačilom. — Povpraša se pismeno ali ustmeno v trgov. SCHUBERT na Mestnem trgu, Ljubljana. 2537

PRODAJ radi selitve dobrodošlo

trgovino

z mešanim blagom in trg. inventarjem v LJUBLJANI. Trgovski prostori in stanovanje takoj na razpolago. Cena 150.000 dinarjev. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »DOBRA KUPCIJA«.

NAPRODAJ JE

enonadstropna hiša

v Celju, 10 minut od kolodvora z modernim opravljenim prodajalno, delavnico, dvoriščem in vrtom. Elektr. razsvetljava, parketirane sobe itd., vse v najboljšem stanju. — Reflektira se samo na resne kupce. Dopisi na POSTNI PRIDAL 31, CELJE.

Deklica

stara 14 let, z dobrimi pričevali, pošteni katol. staršev, ZELI MESTA UCENKE v speccirski ali manufakturni trgovini. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 2560.

Idrijske čipke

iz najfinejšega lanenega sukanca prodaja OSREDNJA ČIPKARSKA ZADRUGA, LJUBLJANA. POD TRANČO ŠT. 1.

Prodaj otroško posteljo

in OTROŠKO MIZO. — Vodnikov trg št. 4, prtiličje. 2506

Fotografični aparat

13x18 cm, z vsemi potrebščinami, v dobrem stanju NAPRODAJ. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2566.

Priden pošten deček

bi se rad učil KLJUČAVNICARSTVA pri mojstru, kjer bi imel hrano in stanovanje. Sprejemni pogoji naj se blagovolijo poslati na upravo »Slovenca« pod šifro: »KLJUČAVNICARSKI VAJENEC«.

VRTNICE

nizke in visokodebelnate, lepih, novih vrst ter cvetlične dekoracije oken in balkonov priporočla slav. občinstvu ANT. FERANT, trgovski vrtnar v Ljubljani, Ambrožev trg št. 3. 2525

Na JAVNI DRAŽBI dne 1. maja ob 5. uri popoldne PRODAJ

sobno opravo

in nekaj drugih predmetov na: Vojvode Miličiča cesti št. 21. 2556

Inserirajte v „Slovenca“!

Zahvala

Povodom prerane, nenadne izgube našega dragega nam čina in brata, gospoda

Jožefa Vogelnik-a

se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako množični udeležbi spremili na zadnji poti, zlasti pa se moramo zahvaliti vsem, kateri so v Mojstrani za vse tako skrbeli in nam v težkih dneh stali sočutno na strani, ter nas tolažili v naši boli, kakor tudi invalidom in vsem darovalcem cvetja in vencev, bodisi v Mojstrani ali Radovljici. — Zahvala gre posebno tudi g. Ivanu Dorniču ml., kateri je z vso požrtovalnostjo skrbel ob nesreči takoj za vsestransko, kakor tudi zdravniško in duhovniško pomoč. Se enkrat: vsem prav lepa hvala!

V Radovljici, dne 23. aprila 1923.

Zalujoča rodbina Tomaž Vogelnik-ova.

Zahvala

Za obile dokaze srčnega sočutja povodom prerane smrti naše ljubljene sestre oz. svakinje in tete, gospe

Amalije Jugovič roj. Papež

posestnice v Krškem,

kakor tudi za čišče spremitvo na zadnji poti, za poklonjeno krasno cvetje in ganljive žalostinke, izrekamo svojo najpričnejšo zahvalo narodnim društvom, osobito g. starosti Sokola za iskreni poslovniki govor ob odprtem grobu, požarni brambi in gg. pevcev in Krškem, dalje sorodnikom, prijateljem in vsem drugim, zlasti tudi onim, ki so nepozabno ranjko tolažili v njeni dolgotrajni bolezni.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1923.

ZALUJOČI SORODNIKI.

Zahvala.

Za vse dokaze globokega sočutja povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Anton L. Globočnik

kakor tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev, vsem, ki so ga spremili v tako obilem številu na njegovi zadnji poti, izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo. — Posebno se pa zahvaljujemo č. g. župniku Škrbecu za brezštevilne tolažilne obiske v dnevih hude bolezni in za njegov pretresljivi nagrobni govor, gosp. dr. Havlinu za neumorno delovanje tekom bolezni, nadalje tukajšnjemu gasilnemu društvu za častno stražo, spremstvo in lepo nagrobno petje, gasilskemu žup. nač. g. Janko Sajovicu za njegove lepe nagrobne besede ter cerkvenim pevcem za gniljive žalostinke.

Tržič, dne 29. aprila 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Vsem, ki so nas ob priliki prebridke izgube našega dobrega sina, brata in strica, gospoda

EMILA GMEINERJA

toložili oziroma za vse nam došle izraze iskrenega sočutja in darovane vence, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, Sokolu Radeče, požarni brambi Radeče in Loka, županstvu, pevskemu društvu »Kum« za prekrasne žalostinke, lovskemu društvu Radeče, šol. vodstvu Radeče Zidani most, orožništvu, uradnikom juž. žel. Zidani most in g. R. Estu, za njegovo požrtvovalno uslužnost in podporo ob sprevodu.

Žalujoča rodbina Gmelner.

PRAZNO SOBO

ZA PISARNO s posebnim vhom v sredi mesta IŠČEMO ZA TAKOJ ali pozneje. — Poslovanje s strankami minimalno. — Cenj. ponudbe se prosi na upravnitvo »Slovenca« pod šifro: »MIRNA STRANKA 2495«.

2495

Turinski Chiribiri
avtomobili, 12 HP.

Debego - črkovni
- razmnoževalnik -

AMERICAN IMPORT CO., Maribor Koroška 24

Vse novo, promptno dobavno. Brezkonkurenčne vpeljavalne cene, ima v

ZALOGI

Glavno zastopstvo za
Jugoslavijo,

Za pokončevanje plevela,
dijoje redkoice in ozaia,
pripravljeni smo mlati

KAJNIT

se dobi pri tvrdki:

Tonejc & Rozman

Maribor, Aleksandrova cesta 35.

Lastne hladilne naprave.

Lastna prodajna mesta v naj-
večjih tržiščih inozemstva.

Ustreljeno divjačino

srne, divje koze, divje prašiče, zajce, fazane, jerebice, kljunače, divje race

kupuje vsak čas in vsako množino po naj-
višjih cenah od oddajnih postaj 2180

E. VAJDA, veletrgovina z divjačino,
ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Telefon interurb. šte. 59, 4, 3. — Brzjavaj: VAJDA, Čakovec.
Večje love prevzamemo potom naših organov od lovišč.

— Soliden in točen obračun. —

OVES BANASKI, PRVOVRSTNI,
na vreče po K 14 — za kilogram raz-
prodaja »Pomorska trgovska agentura«
M. BIELIC, Dunajska cesta št. 33
pri »BALKANU«.

Velik LOKAL

ODDAM na Miklošičevi cesti za mesec
AVGUST ali pa za MAJ. Ima štiri
sobe in je pripraven za kako veliko pod-
jetje. — Ponudbe naj se pošiljajo na
upravo »Slovenca« pod šifro: »LOKAL«.

Naprodaj je MOTOR

za VRTILNI TOK, 50 perijod, 220/380
Volto, 22 kw. — ali se pa ZAMENJA
ZA MOTOR iste napetosti 4 do 5 kw.
in z doplačilom. Motor se lahko ogleda v
obratu. — Pojasnila daje ELEKTRARNA
v SKOFJI LOKI. 2515

Moške srajce

bele in v modnih barvah, vsakovrstno
perilo za dame in otroke, le prvovrstno
domače delo, kupite najceneje edino pri
tvrdki F. in J. GORIČAR,

»PRI IVANKI«,

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

Hiša

enonadstropna, za vsako obrt pri-
pravna, blizu glav. kolodvora v
Mariboru, električno moč in luč,
vodovod, velik vrt za zelenjavo,
se za 188.000 Din takoj PRODA.
Stanovanje takoj na razpolago. —
Natančnejša pojasnila daje lastnik
FRANC MARINIČ, trgovec v Ma-
riboru, Kacijančeva 17. 2451

Iščem za večje posestvo blizu Ljubljane

kuharico

ki zna kuhati kmečko in malo boljše ter
kruh peči in je pridna ter poštena. —
Istotam **deklico** 14—15 let staro
sprejemam kot PESTUNJO,
ki ima veselje do otrok ter je pridna,
poštena in snažna. Plača po dogovoru.
— Pismene ponudbe na upravnitvo lista
pod »VEČJE POSESTVO 2549«.

SVOJE

STANOVANJE

štiri sobe, poselska soba, kopalnica,
električna luč etc. v najlepši legi v
mestu, bi ZAMENJAL za dve sobi
in kuhinjo proti visoki nagradi takoj.
— Ponudbe, pismene, pod: »LEPO
STANOVANJE« na upravo tega li-
sta. Event. bi se mi morala odkupiti
JEDILNA SOBA. 2536

Moko banaško,

KORUZO, PŠENICO, OTROBE, OVES,
prvovrstno blago, od 5 kg dalje na vreče
ter na vagone razprodaja po NAJNIZJI
dnevni ceni pravkar otvorjena veletrgo-
vina POMORSKO-TRGOV. AGENTURA
M. BIELIC, Dunajska c. 33, pri »Balkanu«

Boljša družina v Ljubljani IŠČE zdrave-
ga, do 30 let starega

dekleta,

ki zna kuhati, ljubi otroke in zna oprav-
ljati vsa ostala gospodinjstva dela. —
Naslov se izve v upravnitvo »Slovenca«
pod številko 2538.

Bele oblekce

ZA BIRMANKE kakor tudi SPODNJE
OBLEKCE in drugo PERILO zraven,
nudi v veliki izbiri po NIZKIH cenah
vrčka F. in J. GORIČAR, »PRI
IVANKI«, Ljubljana, Sv. Petra
cesta šte. 29. 2547

Enodružinska HIŠA

z lepim vrtnim je naprodaj radi selitve
takoj v Rožni dolini 106 pri Marjaku. —
Stanovanje na razpolago. — Ravnotam
prodajo KOTEL za prašiče, 65 l.

V NAJEM vzamem v zelo promet. kraju

trgovski lokal

potrebni stanovanjem z ali brez in-
ventarja, eventualno tudi GOSTILNO,
najraje kje na Stajerskem. — Cenj. po-
udbe na upravnitvo »Slovenca« pod
šifro: »TRGOVSKI LOKAL«.

Čebulček nam preostaja

er ga nudimo po znatno znižani ceni. —
Trgovina s semeni SEVER & KOMP.,
Ljubljana, Wolfova ulica šte. 12. 2291

BOMBAŽ

v vseh barvah došel ter se DOBI

vsako količino pri tvrdki

Karl Prelog, Ljubljana,

Stari trg št. 12.

NAZNANILO.

Vljudno naznanjam, da sem otvoril v KOLODVORSKI ULICI 26

VINOTOČ ČEZ ULICO

in se cenj. občinstvu vljudno priporočam.

VIKTOR SEDEJ.

ZA NAKUP BLAGA

za moške in ženske obleke in perila
po najnižjih cenah
se priporoča tvrdka

R. MIKLAUC, LJUBLJANA

Lingarjeva ulica, Pred škotljo šte. 3, Medarska ulica.

TVRDKA J. PREMELČ

v Ljubljani

izreka zavarovalni družbi »VARDAR« za točno in kulantno likvi-
dациo vlomne odškodnine najiskrenejšo zahvalo ter priporoča go-
renjo zavarovalno družbo vsakemu kar najtopleje.

„Šentjanški premog“

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah
za promptno dobavo

Šentjanški premogovnik And. Jakl, Krmelj
Dolenjsko.

Prodajni brad o Ljubljani, Kerkov trg 10.

Albina Bogataj

izdelovalnica perila, Židovska ulica šte. 1, II. nadstr.
izdeluje vsakovrstno perilo za dame in gospode po nizkih cenah ter
prezema naročila oprem za neveste. — Stročno všivanje motivov
in čipk. — SRAJCE za gospode po meri. 2485

Čajca kupuje

po najvišjih cenah in plača proti oddajnemu po-
od oddajnih postaj in plača trditu brez odtegljaja

E. Vajda, izvoz sajec, Čakovec,

Medjimurje, Jugoslavija.

Brzjavke: Vajda Čakovec. — Telefon interurb. šte. 59, 4 in 3.

**Prodám
posestvo**

z gozdom, travniki in obdela-
nimi (posejanimi) njivami.

Janez Dežman, LESCE s.
Gorenjsko.

J. B. Ulrich d. d.

tovarna solinčene robe,

Zagreb, Jelačićev trg 25. Telefon 13—46. Brzjavke:
OLOVO.

Zagreb,
Gumpoldskirchen.
Budapest.

J. B. Ulrich A. G., Berlin,
J. B. Ulrich, Wien,
J. B. Ulrich, Budapest,
G. Winiwarter, Wien.

Solinčeno blago

kot celi, pločevine original-
G. Winiwarter, plombe in
solinec v kosih.

Pločevine

črne in pocinjene, original G. Wini-
warter, kakor tudi angleške.

Stanjoli

v vseh barvah in vzorcih.

Ceol

za plin, železne in pocinjene ceol, kolena, do-
datne ceol, fittingi iz litega in kovanege železa.

Raznoorsni material za plinove in vodovodne
instalacije kakor tudi zdravstvene naprave.

NOVO OTVORJENO

„DENTALIA“

Dental & Sanitet Depot - Zagreb,
Samostanska ul. 18. Veliko skladišče komplet-
nih naprav za zobarje, zdravnike ter klinike.

100 do 200.000 Din obratnega kapitala

proti POPOLNEMU JAMSTVU — ISČE — za izvršitev
većih naročil dobro vpeljano tehniško podjetje z velikim dobičkom.
Udeležba mogoča. — Pismene ponudbe na upravo lista pod št. 30:
„STROJNA ELEKTRIČNA DRUŽBA 2544“.

Kolesarji pozor!

Oglejte si pred nakupom prvovrstna

Puch in Waffenrad kolesa pnevmatiko

najboljše nemške znamke, ter vse druge potrebščine po
najnižjih cenah pri tvrdki

IGN. VOK

Ljubljana, Sodna ulica 2. Podružnica Novomesto, Glavni trg 73.

Oddamo hotel

Radi družinskih razmer

ki se nahaja v najemu v prometnem kraju na Hrvatskem, z lastnim
kompletnim hotelskim inventarjem, poleg tega 14 meblovanih sob za
tujce, z lastnim vinogradom itd. z takojšnjo uporabo privatnega sta-
novanja za ceno 300.000 DINARJEV. — Natančnejša pojasnila da-
je „Informacijska pisarna SEVER“, Dunajska cesta št. 5. 2548

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu naznanjamo, da smo prevzeli
staro, dobroznano

trgovino s papirjem,
pisarniškimi in šolskimi
potrebščinami

KAROL TILL

na Kongresnem trgu h. št. 8.

Skušali bomo svoje odjemalce kar najbolj mo-
goče zadovoljiti s solidnim blagom in zmernimi ce-
nami. Priporočamo bogato izbiro vsakovrstnega pi-
semskega papirja v kasetah in mapah.

Umetnikom — slikarjem priporočamo svojo za-
logo najfinjših oljnatih in drugih barv, paste-
lov itd.

Razstava in prodaja originalnih slik naših do-
maćih umetnikov.

Franja Pokovec in Ana Gruber

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi
parniki. Neprkosni po udobnosti, čistoti in po iz-
borni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“ „America“
„President Roosevelt“ „President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list. 214.

Izborna prilika za prevažanje blaga

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Belgrad, Palata Beogradske Zadruga.

Podružnica: Zadruga v Ljubljani.

Stenografinja

izvežbano v strojepisju, sprejme

dr. Urban Lemež

odvetnik v Slovenski Bistrici.

SENQ

12.000 kg od 4—8 K za kg odda
FRAN POGAČNIK, Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36 in 67. 2541

TRGOVINO

z mešaním blagom, dobro vpeljano, v
velikem trgu Cerknica pri Rakeku OD-
DAM V NAJEM. Zelo primerno tudi za
grosista, ker leži neposredno ob glavni
cesti s kolodvora, lokal na križišču cest
v bližnje vasi. Lep, velik lokal z veli-
kim skladiščem. — Natančnejše podatke
in dogovor pri lastnici trgovki IV. MAR-
TINCIC istotam. 2397

Prodám njivo

v Sp. šiški v obsegu 1028 m², po ugodni
ceni, zelo pripravna za zidanje 2 do 3
hiš. Naslov pove uprava lista pod št. 2528.

LJUDSKA GOSPODAR. ZADRUGA
v Zagorju ob Savi razpisuje
mesto prodajalke

katera mora biti popolnoma izvežbana
v trgovini z mešaním blagom. Službo je
nastopiti s 15. JUNIJEM. — Ponudbe
je nasloviti na LJUDSKA GOSPODAR.
ZADRUGA v Zagorju ob Savi. 2478

Iščem pleskarja in sobnega slikarja

ki je neoženjen ter v teh strokah popol-
noma izvežban, proti stalni mesečni
DOBRO PLAČANI namestitvi.

Prednost imajo oni, ki razumejo tudi bar-
vanje in lakiranje vozov. Opravljal bo
zgoraj navedena opravila izključno le pri
mojih stavbah in mojih podjetjih. Stano-
vanje in hrana v hiši — Ponudbe na A.
KAJFEŽ, KOČEVJE. 2516

Mestni trg št. 10.

KEMIČNI LABORATORIJ

za izdelovanje desinfekcijskih sredstev.

Jetika!

DR. PECNIK ordinira za pljučne bolezni
vsak torek in petek v Sv. Jurju ob J. L.
v Slatini pa za notranje bolezni. — Či-
tajte njegove 3 knjige o jetikah! 3378

POSOJILQ

Din 250.000 ali več išče dobro vpelja-
no trgovsko in tovarniško podjetje proti
20 % obresti in intabulaciji. — Ponudbe
pod „NUJNO POSOJILQ“ na Anončni
zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana,
Sodna ulica št. 5. 2441

Manufaktura KRISPER Pridelovanje vate

Ljubljana, Rožna ulica št. 19.

Prideluje in ima v zalogi vse vrste pa-
mučne VATE. Za odeje, krznarstvo,
bandažiste in konfektionarje.

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNIJE

Le prvovrstno blago in delo po solid-
nih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

Knjigovodjo

(BILANCISTA)

popoln, zmožnega samostoj. knjigovod-
stva, z večletno prakso, SPREJMO TA-
KOJ pri večjem trgovskem podjetju. —
Ponudbe je nasloviti na POŠTNI PRE-
DAL št. 102, LJUBLJANA.

Koruzo za sejanje

PRIPOROČA

FRAN POGAČNIK, Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36. 2403

Portland-cement (dalmatinski)

Lepenka Šamot

dobavlja najcenejše

F. Hočevan,

ZIROVNICA - MOSTE.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

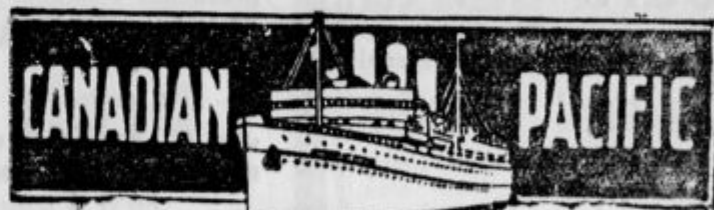
zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Theodolite, Tachymetre, nivelacijske instrumente, Planimetre, Pantografe, nive-
lačne in trasirne letve, merilne trakove, libele, logaritmična računalna, šablone
za pismo, trioglasta, prismačena in druga precizna merila.

Risalna orodja, risalni stolovi: Aparate za svetlostik, svetlobne, prozorne in
druge tehniške papirje ima stalno v zalogi

Villem Sequardt

delavnica za precizno mehaniko, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 4
(na dvorišču). — Vsa v stroko spadajoča popravila se izvrše točno in solidno!

Največje transportno podjetje sveta

Evropa

Canada

Amerika

Samo 4 dni na odprtem morju. Najbrže in najboljša zveza preko
Hamburga, Antverpena in Cherbourga z glasovitimi
EMPRESS parobrodni na dvostrake vijake. Odhod vsako nedeljo.
Daljna pojasnila glede voznih cen, odhoda, potniškega vizuma, prtljage,
predpisov naseljevanja v Kanadi in Zedinjenih državah daje AGENCIJA

CANADIAN PACIFIC, Zagreb, Jurišićeva 30.

JOSIP ZIDAR, Wilsonova (Dunajska) cesta 31.

Fran Ravnikar, Ljubljana, Linhartova ul. 25.
Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno
mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415.

Pošt. ček. zavod št. 11.428.

Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov,
verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stav-
be, za večje razpetine od 12 do 40 m, po mojem sistemu.

Važne gospodarske knjige.

Slovenska kuharica. Velika izdaja z mnogimi slikami v
besedilu in več barvanimi tabelami.

Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila S. M. Felicitia Ka-
linšek. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—

Obširna knjiga obsega nad 700 strani besedila s slikami in 33 tabel
na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v
naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humek, reproducirala
pa domaća tiskarna. Poglavlje o gobah, njih najdiščih, uporabi in po-
znavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško slovo ne premore
tako obširne in lepo opremljene kuhinjske knjige.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, po-
jasnjena s 25 barvanimi prilagami in 92 sli-
kami v besedilu. Priredil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik. Cena
vezani knjigi Din 120.—

Tudi ta knjiga prekaša vsa pričakovanja; mnogostransko in pregledno
razdeljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvo-
tisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih
časih nismo več vajeni.

Vsled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvo-
tisku je imelo založništvo za obe knjigi ogromne dobavne stroške in je
prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega
samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere, more zdržati založništvo te
dve ceni najdalje do konca avgusta t. l., na kar se obe knjigi podražita
vsaj za polovico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni
uporabi in o konzerviranju sadja
in zelenjadi. Za gospodinjce in dekleta priredil M. Humek, višji sadjarski
nadzornik, s 13 barvanimi prilagami in 42 slikami. Cena za to lepo novo
knjigo znaša Din 30.—

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. Humek, višji sad-
jarski nadzornik. Ta knjiga iz-
popolnjuje prvo in velja Din 20.—

Breskev in marelica. Navodila, kako ju vzgajamo in oskr-
bujemo. Priredil M. Humek, višji sad-
jarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja nasvete, kako gojiti ti dve
najplemenitejši sadni vrsti, ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—

Nauk o čebelarstvu. A. Janša. Novi natis priredil F. Rožina
z dodatkom ALBERTIJEV - 2NIDER-
SICEV PANJ, in kako v njem čebelarimo, priredil M. Humek, višji sad-
jarski nadzornik. Cena za knjigo, ki temeljito seznani čebelarje, kako postopati
s kranjčji in kako čebelariti v novem, modernem panju, znaša Din 24.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Zahtevajte ponudbo.
Papir na debelo. Tvrniško ceno.

Špecialiteta OVOJNI PAPIR

(papir za pakovanje) vseh vrst, dalje tiskovni, konceptni pisarniški, risalni papir itd. po TVORNIŠKI CENI vedno v zalogi. GLAVNA ZALOGA

„ABADIE“

cigaretnega papirja

A. LAMPRET

Ljubljana, Krekov trg 10

Telefon 247.

Kot kompanjon

Če imate vstopiti event. sprejem mesto za ključavničarsko ali sorodno obrt. Cenj. ponudbe pod »Ključavničar« na upravo.

Modra galica

se dobi po konkurenčni ceni
v Cinkarni v Celju

Razen tega proizvaja cinkovo pločevino, surovi in rafinirani cink in cinkov prah.

Brzjavni naslov:

Cinkarna Celje.

Medkrajevni telefon: štev. 28.

„Koranit“

zajamčeno pravi asbestni škrlj za kritje streh
KORANIT ne premoči, ne odzebe, se ne lomi in ne trga, je popolnoma siguran proti ognju, toči in viharju, tehta na 1 m² samo 12 kg, je neomejeno trpežen, je boljši kot vsi eterniti, je najboljša in najcenejša treha, ker ne potrebuje nikdar popravila.

Fran Hočevar

Žirovnica (Mostje) Gorenjsko.

Zajamčeno popravljene

Lokomobile

točno iz skladišč
Zagreb in Ljubljana
Wolf-Lanz

vsake velikosti.
Stabilne in vozeče
lokomobile
Lokomobilni kotli
Enoletno tvorniško
jamstvo

Prvorazredno generalno
popravljen
Popolnoma preizkušene
Kurljive z vsakim
gorivom

Braća Fischer

d. d.
ZAGREB
Pantovčak 5

Cement, gips, strešna lepenka,

karbolinej, drvocement, vatproof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Hatschek-eternit itd., nudi po tov. cenah

»Material«

trgovska družba z omejeno zav.,
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 13.

TELEFON 716.

CUDILI

se boste tudi vi
nizkim cenam, po
katerih se prodajo
sukno, volna, plat-
no, ožir, modro-
vina, blečovina,
robel in sploh vsa
manufakturna ro-
ba v veletrgovini
R. Stermecki,
CELJE, katere dobiva stalno volkanske
pošiljatve robe direktno iz prvih sva-
tovnih tovarn.
Zahtevajte cenik.

Specijalna trgovina

Tkanina za pohištvo, pliša, sukna, gradla za rolete in modroce, strune, afriqua, peresa za pohištvo ter raznih potrebščin za tapetnike.

Velika izbira po tvorniškimi cenah

Omerzo i drug, Zagreb

Petrin'ska ul. 3, dvorišče. Telefon 21-83

UNDERWOOD

pisalni stroji

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. -- Telefon 407.

zastopstvo za Slovenijo
FRANC BAR

Ceniki in
proračuni
na
vpogled

„KERAMIJA“

J. Penić, Zagreb

Naslov za hrzjavke: KERAMIJA, ZAGREB.

Telefon
Interurb.
17-98.

Preradovičeva 9

Vzorno skladišče: PRERADOVICEVA UL. 9.

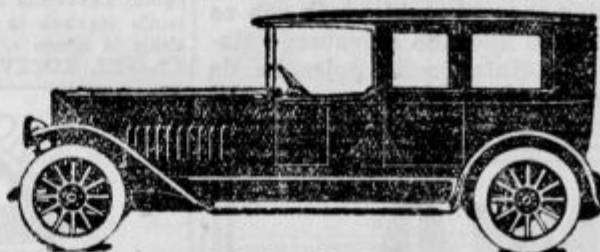
Ceniki in
proračuni
na
vpogled

Ploščice za oblaganje zidu
Cevi iz kamenitnine — Keramične plošče
Glinaste peči — Vrata za peči — Štedilniki — Šamot

Automobili

motorna kolesa, motorčki,
pneumatika „REITHOFFER“

po najnižjih originalnih tovarniških cenah.

Telefon 31. 461.

O. Žužek, Ljubljana, Sodna ulica 11.

Stegú in drugi

pisarna Ljubljana, palača Ljublj. kreditne banke
Dunajska cesta 1b, III. nadstropje

Specijalno podjetje za napravo in dobavo modernih žag, transmisij in strojev za obdelavo lesa.

P. n.

Vljudno naznanjam, da sem preselil svojo trgovino z mešanim blagom, delikatesami ter zajtrkovalnico iz dosedanjih prostorov

na Sv. Petra cesto 43 (dvoirišče).

Priporočam se za nadaljno cenjeno naklonjenost ter beležim z odličnim spoštovanjem

T. Mencinger.

Zastopstvo Standard Oil Comp. of Yugoslavia

STROJNA OLJA vseh vrst.
CILINDROVA OLJA.

AUTO OLJA v sodih in ročkah
PLINOVO OLJE v žel. sodih
in cisternah.

PRVOTNA MAST v sodih od
50 — 200 kg.

KOLOMAZ za žel. vozičke v
sodih od 50 — 200 kg.

BENZOL v žel. sodih.

METZLERIT à la Klíngerit
in Gum. mašiljke vedno v
zalogi

A. LAMPRET, Ljubljana, Krekov trg 10

Telefon 247.

Malo HIŠO ali LOKAL

stanovanjem, primerno za trgovino, na prometnem kraju, KUPIM ali VZAMEM
v NAJEM. — Cenj. ponudbe na upravo
»Slovenca« pod številko 2571.

Rabljeni in generalno reparirani stroji:

PARNI STROJI —
DIESELMOTORJI —
MOTORJI NA SU-
ROVO OLJE — STROJI
za strojarne in OBDELO-
VANJE LESA in KOVIN
MLINSKE NAPRAVE —
vse GARANTIR. obrata
zmožno. — ZELO UGOD-
NE CENE! 2362

Tehniška UNION družba
Z. O. Z.

LJUBLJANA, VEGOVA UL. 2.

ENJTE!
gospodinje

ADRIA
ZITNA
KAVA

je najbolj zdrava
in tečna hrana.

PROBIRajte!
TRUJARNA
GLINCE 22.

Električni obrač.
Najmodernejši stroji.

JUGOSLOVENSKE LLOYD D.D.

MARIBOR

Ruška cesta 45.

Moške obleke

SUKNO

Prodaja le na prekupevalce!
Na željo tudi vzorci!

Poletna kolekcija ravno gotova!
Obisk skladišč se priporoča!

OBLEKE ZA

SUKNO ZA

**MOŠKE
DEČKE
DEKLICE**

Mi imamo velike tovarniške zaloge nemških
in čeških predilnic.

**DAME
GOSPODE
OTROKE**